

Det kgl. Landhusholdningsselskabs Generalforsamling.

Den 18de December 1888.

Forsædet indtoges af Docent Fjord, som meddelte Udfaldet af de foretagne Valg.

Til Præsident var valgt Kammerherre Castenschiold til Borreby med 268 Stemmer, medens 135 Stemmer faldt paa Etatsraad Valentiner, og 74 Stemmer paa Hofjægermester Vind.

Udfaldet af den Kamp, der havde været ført med Hensyn til Valget af en Præsident for Selskabet, var altsaa blevet, at Kammerherre Castenschiold var bleven valgt med stor Majoritet. I det Møde, som Bestyrelsen havde holdt for kort Tid siden, var det udtrykkelig blevet udtalt, at Landhusholdningsselskabet kunde være vel tjent med at se en hvilken som helst af de tre i Forslag bragte Herrer som Konferentsraad Tesdorpf's Afløser paa Præsidentpladsen, og det tilføjedes endvidere, at man med Glæde skulde samarbejde med hvem af dem, der blev valgt, om nogle maaske hellere havde seet en anden valgt. I Henhold hertil skulde Taleren paa den samlede Bestyrelses, det vil sige Præsidiets og Bestyrelsesraadets Vegne byde Kammerherre Castenschjold Velkommen. Foruden denne almindelige Hilsen skulde Taleren bringe en særlig Hilsen fra sin Kollega i Præsidiets, Hs. Exc. Lehnsgrøve Danneskjold Samsøe, fra Selskabets Sekretær, Kapt. la Cour og endelig fra sig selv. Kammerherre Castenschiold skulde blive modtagen af dem alle med loyal og aaben Velvillie til en saglig Forhandling, og man var aldeles sikker paa, at Kammerherre Castenschiold mødte med den samme Tanke, med den samme Hensigt, saa der var ikke Tvivl om, at der vilde blive

et godt Forhold ved Samarbejdet i det samlede Præsidium. Kammerherre Castenschiold medbragte mange og gode Egen-skaber til den Stilling, som han nu skulde overtage. I sine unge Dage havde han taget polyteknisk Examen, saa at han altsaa var i Besiddelse af en grundig Uddannelse i natur-videnskabelig Retning, og senere havde han havt Lejlighed til at anvende sine Kundskaber i det praktiske Landbrugs Tjeneste, idet han i en Række af Aar ikke blot havde været Ejer, men ogsaa personlig Leder af en stor Ejendom, som alle vare enige om var godt styret. Hertil kom desuden, at Kammerherren paa forskjellig Maade var traadt i Forhold til Landhusholdningsselskabet, og ved det Samarbejde, der da havde været, havde man lært ham at kjende som en dygtig og loyal Mand. Taleren tænkte navnlig paa den hjælpsomme Haand, som Kammerherre Castenschiold for nogle Aar siden havde ydet Selskabet, da dets daværende Konsulent, Hr. P. Nielsens fremtidige Stilling skulde ordnes. Kammerherren var traadt til paa en saadan Maade, at P. Nielsens Arbejde var kommet i sikker Havn. — Der var bleven sendt Kammerherren Meddelelse om hans Valg, men der var ikke modtaget Svar fra ham, om han modtog Valget.

Kammerherre Castenschiold var imidlertid kommen tilstede og tilkjendegav, at han modtog Valget, hvorefter han erklæredes for Medlem af Selskabets Præsidium.

Præsidenten følte en Trang til, forinden han gik over til at meddele Udfaldet af de øvrige Valg, at bringe en Hilsen til den fratrædende Præsident. Han var vis paa, at naar det nu lød, at Konferentsraad Tesdorpf trak sig tilbage fra en 28-aarig Virksomhed som Præsident i det kgl. danske Landhusholdningsselskab, vilde der blive seet hen til ham med Taknemmelighed, ej blot fra Landhusholdningsselskabets Medlemmer, men Taleren kunde næsten sige fra det hele Land, for hans rige Virksomhed. Det var en lang Aarrække, Konferentsraaden havde siddet i Landhusholdningsselskabets Bestyrelse og ført Scepteret med Forstand og Visdom; men der ligger forud for denne Tid en Aarrække, i hvilken han i sine unge, kraftfulde Dage var lige saa virksom for alle Formaal, der kunde fremme det danske Landbrug. Der ligger her altsaa omtrent 50 Aars Virksomhed, som har sat saa mange store og frugtbare Mærker i det danske Landbrug, og den, der skal skrive det danske Landbrugs Historie i den sidste Halvdel af det Hundrebaar, hvis Fest vi nys fejrede, vil mange Gange støde paa Konferentsraad Tesdorpf's Navn; han vil støde paa Ourupgaard, Gjedsergaard, Bøtøgaard,

Sæddinggaard og hvad nu alle disse Gaarde hedde, og han vil finde, at der paa alle disse Gaarde har været gjort Under-søgelser og sat Ting i System, som have været mægtige Løftestænger i hele den Udvikling, der i den Tid har fundet Sted i det danske Landbrug. Hertil kommer desuden, at Konferentsraaden i disse 50 Aar har været Opdrager for en stor Mængde unge Landmænd, og han har lært dem at arbejde og at tænke over deres Arbejde, og — Taleren vidste det fra mange Landmænd, der havde gaaet den Skole igjennem — de vare blevne vel øvede i begge Dele, thi den Mand, der gik i Spidsen for dem, kunde sige »gaa« og »ikke gaa«, som et gammelt Ord siger, at Husbonden skal sige. Blandt dem, som Konferentsraaden særlig havde taget sig af, vare de Mænd, som Landhusholdningsselskabet havde uddannet til at optage Konsulentgjerningen. De vare alle viste til Ourupgaard og alle de andre Gaarde, som Konferentsraaden ejer, og som ere nogle af de bedste Læresteder, der kunne faaes her i Danmark. Men det var ikke alene hertil, at vi skulle se hen; det, som vi særlig skulde bringe Konferentsraaden en Tak for ved denne Lejlighed, er for hans Virksomhed inden for Landhusholdningsselskabets Vægge, i dets Præsidium og Bestyrelse. Hvad dér er passeret, hvem der har taget Initiativet til det ene og det andet, hvem der har bidraget til det ene og det andet, er ikke Offentlighedens Ejendom, og dog er det blevet det alligevel. Forud for, hvad der er udgaaet fra Landhusholdningsselskabet, har der fundet indholdsrige Forhandlinger Sted i det hyggelige gamle Lokale i Prinsens Palæ, og enhver, som har fulgt disse Forhandlinger, vil vide, at ved enhver Lejlighed, ved hvilken der var noget stort at fremme eller at kæmpe for, var Konferentsraad Tesdorpf paa sin Plads. Ved mangfoldige Lejligheder var det hans bevingede Ord og vide Syn, som tilsidst slog Hovedet paa Sømmet; men man vidste ogsaa, at naar han havde sat noget i Gang og kæmpet for det i Prinsens Palæ, var han Mand for senere at yde en alvorlig Haandsrækning til Fremme deraf.

Taleren skulde ikke komme ind paa at fremdrage alt, hvad der saaledes var sat i Gang — det var mindedes ved andre Lejligheder — men kun fremdrage enkelte Punkter, og han vilde da først mindes, hvad der stod ham selv nærmest, nemlig den Forsøgsvirksomhed, der har udviklet sig i de sidste 12—14 Aar, og som, om den end senere er bleven selvstændig og kan staa paa egne Ben, er voxet ud fra Landhusholdningsselskabet. Taleren skulde ogsaa mindes Konsulent P. Nielsens Forsøg. Hvor havde han sin første store Forsøgsgaard?

Det var paa Ourupgaard. Endvidere skulde Taleren mindes Hvedeforsøgene. Konferentsraad Tesdorpf var ikke blot Formand for det Udvalg, der havde dermed at gjøre, men han lagde ogsaa Ryg til, for at Forsøgene kunde blive fremmede. Taleren vilde ogsaa mindes de Forsøg, han selv havde udført. Hvilken var i en Række af Aar hans største Forsøgsgaard? Det var Ourupgaard. Og hvem var det, der fik Taleren ind paa disse Forsøg? Det var Konferentsraad Tesdorpf.

Endnu vilde Taleren mindes en Virksomhed, og det en Virksomhed, som har medført Resultater, som han satte umaadelig højt, ja han satte denne Virksomhed maaske endnu højere end alle de andre Virksomheder tilsammen. Konferentsraaden har ikke været ene paa dette Punkt, men han har havt en meget væsentlig Del i, at der er kommet det Resultat frem, som der er kommet. Hvad Taleren her tænkte paa, var det Forhold, der var kommet tilstede mellem Landbruget i Danmark og Landbruget i Udlandet. Vi have lært af Udlandet, og Udlandet er kommet til os for at lære. Naar Landhus-holdningsselskabet sendte de unge Mænd til Udlandet for at studere Landbruget dér, hvor sendte det dem saa først hen? Til Ourupgaard for at blive forsynede med Anbefalinger til Øst, til Vest, til Syd eller hvor det skulde være, og Konferentsraaden kunde skrive disse Anbefalinger med Fynd og Klem, thi han er kjendt baade paa det ene og det andet Sted. Paa sine Rejser har han indhøstet en rig Erfaring og knyttet Forbindelser med indflydelsesrige Mænd, og disse Forbindelser forstaaer han at udnytte paa en saadan Maade, at de unge netop komme hen til det Sted, hvor de kunne baade se og lære. Særlig ere de unge Mænd blevne sendte til England og have nydt godt af hans Indflydelse dér, som navnlig blev stor, da han blev Æresmedlem af det kongelige engelske Landhus-holdningsselskab. Paa den anden Side have Konferentsraadens Forbindelser i Udlandet ført til, at mangfoldige Udlændinge ere komne til Danmark for at studere forskjellige Ting i det danske Jordbrug, og et af de Steder, hvortil Udlændingene særlig ere komne i stor Mængde, er atter Ourupgaard. Endogsaa for ganske nylig er der blevet trukket Vexler paa Konferentsraaden. I England var der stedse Beskyldninger fremme mod Danmark for, at Smørret herfra var forfalsket, og de engelske Kemikere mente at kunne paavise det ved deres Analyser, men de af dem anvendte Metoder vare ikke fuldt paalidelige. Man fik da en engelsk Kemiker herover for at studere, hvorledes det danske Smør er sammensat, og sendte ham til Ourupgaard, thi man kunde ikke ved denne Lejlighed

finde bedre Repræsentanter for det danske Jordbrug end Ourupgaard og Konferentsraad Tesdorpf, og denne modtog ogsaa den engelske Udsending og de ham ledsagende Personer som Gjæster og har utvivlsomt derved atter gjort Danmark en Tjeneste.

Det er jo saa, at den Udvikling, som har fundet Sted hos os i de sidste 20—30 Aar, har henledet Udlandets Opmærksomhed paa os, saaledes at vi høre fra alle Sider, at det danske Folk er respekteret i Udlandet som et levedygtigt, et kraftigt Folk, hvis Landbrug man seer op til, og den Erobring, som Landet paa den Maade havde gjort, har en stor økonomisk Betydning for det, men den har ogsaa Betydning med Hensyn til, at Danmark kan vedblive at leve sit eget Liv. Selvfølgelig var der mange, der kunde tale med, naar der var Tale om Forbindelsen med Udlandet, men Konferentsraad Tesdorpf var den bedste Repræsentant for det danske Landbrug, hvem man kunde bringe en Tak for at have bidraget til at hævede Danmarks Ære paa dette Omraade. Landhusholdningsselskabet og Landet skylder ham en Tak for en rig og frugtbar Virksomhed.

Selskabets Bestyrelse havde haft under Overvejelse, hvorledes Selskabet skulde hædre Konferentsraad Tesdorpf; — dog »hædre« kunde det ikke, men det kunde ved hans Afgang som Præsident give ham et synligt Bevis paa den Taknemmelighed, det skyldte ham, og det Forslag, som Taleren skulde bringe frem for Generalforsamlingen, var at optage Konferentsraad Tesdorpf som Æresmedlem i Selskabet. (Samtlige Tilstedeværende rejste sig.) Taleren betragtede dette, at samtlige Tilstedeværende rejste sig, som et Bevis paa, at Bestyrelsens Forslag havde faaet enstemmig Tilslutning, og Konferentsraad Tesdorpf var nu Selskabets Æresmedlem.

Dernæst skulde Taleren bringe Konferentsraaden en Hilsen fra Bestyrelsesraadet og anmode ham om at berede det den Glæde fremdeles at deltage i Bestyrelsesraadets Møder, og der var jo ikke Tvivl om, at Konferentsraaden endnu vilde kunne give mange Vink, som kunde bære Frugter. Taleren haabede, at Konferentsraaden vilde tage mod denne Indbydelse.

Endelig ønskede den samlede Bestyrelse at give Konferentsraaden et synligt Minde til Tegn paa, hvor stor Paa-skjønnelse og Anerkjendelse hans Virksomhed havde fundet, og det eneste Minde, som man i saa Henseende havde fundet var passende, var Selskabets Guldmedaille, der var indstiftet

ved Selskabets Begyndelse. Denne Guldmedaille holder Selskabet Hævd over som over en Helligdom; den har ikke været uddelt siden 1852, altsaa for 36 Aar siden, og naar Selskabets Bestyrelse nu beder Konferentsraad Tesdorpf modtage denne Guldmedaille, maatte dette ikke betragtes saaledes, at Selskabet hædrede ham ved at give ham den, men saaledes, at han hædrede Medaillen ved at modtage den. Den næste Gang, Guldmedaillen blev uddelt, vilde da vedkommende Modtager med Stolthed sige: Sidste Gang, denne Guldmedaille blev uddelt, var det til Konferentsraad Tesdorpf. Paa Guldmedaillen staaer: Edward Tesdorpf, Præsident fra 19de December 1860 til 18de December 1888. Konferentsraaden har altsaa virket som Præsident i fulde 28 Aar. Endvidere staaer der paa Medaillen: »Bevis paa en god Borgers udviste patriotiske Flid«. Taleren syntes, at denne Indskription var en saa passende Hilsen, som Landhusholdningsselskabet kunde sende sin »28-aarige« Præsident ved hans Afgang.

Konferentsraad Tesdorpf vidste ikke, hvad han skulde svare paa disse velvillige Ord, paa disse velvillige Udtalelser af en Paaskjønnelse, som han af Hjærtets Grund følte, at han saare langt fra fortjente. Da han for 28 Aar siden som forholdsvis ung Mand valgtes til Medlem af Selskabets Bestyrelse, til Præsident, kom dette Æresbevis, dette Bevis paa Velvillie ham saa uventet, at han aldeles ikke vidste, hvad der havde foranlediget det, og han maatte kun frygte for, at han langt fra vilde have Kræfter og Evner til at kunne røgte det ham betroede Hver saaledes, at hans Virksomhed kunde svare til hans kjære Medborgeres gode Tro og gode Forventninger. 28 Aar vare nu naaede, og Taleren følte især sidste Vinter, da han i længere Tid var alvorlig syg, at Tiden nu var kommen til, at han burde trække sig tilbage fra den ham saa kjære Virksomhed. Han behøvede næppe at sige de Herrer, at det Skridt, han havde foretaget, var først skeet efter lang Overvejelse og med dyb Vemod, og denne Vemod havde fulgt ham siden den Tid, han tog sin Beslutning, thi Landhusholdningsselskabets Virksomhed og hans ringe Del deri havde uafbrudt gjennem de 28 Aar været ham overordentlig kjær. Taleren havde mødt tidt og mange Gange i Selskabet, men han kunde ikke mindes, at han nogen Sinde havde forladt et Møde uden at kunne sige Tak for, hvad der var passeret, uden at han, naar han var kommen hjem, kunde udtale sin Glæde og sin særlige Tilfredshed over at have kunnet tage Del i denne Virksomhed, som dette gamle Selskab nu har udfoldet i over 100 Aar, og som det med Herrens naadige Bistand ogsaa vil

vedblive at udfolde og fremme i de Tider, der komme. Hvem der har været Medlem af Selskabet, og hvem der især har været dets Præsident, kan jo kun nære de allerhøjeste og allervarmeste Ønsker for dette gode Selskab; dets Virksomhed strækker sig, som Talerens tidligere Kollega nys udtalte, langt, langt videre end vi kunne øjne; men vore Øjne kunne dog se de Velgjerninger, de Goder, som Virksomheden spreder i Hytten, i Bondegaarden og paa Herregaarden. De Haandsrækninger, som Landhusholdningsselskabet yder Landet gennem sin patriotiske Virksomhed, gennem en Virksomhed, som er saa fuldtro og saa varm, ere saadanne, at Taleren med al Respekt for alle de mange frugtbare og dygtige Foreninger, som findes her i Landet, ikke kan lade være at sige, at det kongelige danske Landhusholdningsselskab er Danmarks første Selskab, det gaaer i Spidsen for dem alle. Det er ikke alene i hvad der ligger almindeligt for, at Landhusholdningsselskabet arbejder; nej, for Selskabet selv og for de Kræfter, der staa til Selskabets Raadighed, har den stadige Virksomhed altid sigtet til det samme Maal: Danmarks Hæder, Danmarks Velvære, Danmarks Fremtids Lykke, og det var Talerens faste Tro, fuldeste Overbevisning, at saaledes vilde det ogsaa være i Fremtiden.

Det var al Tak værd fra Talerens Side, da man for 28 Aar siden valgte ham, som jo var en Fremmed, om han end havde været selvstændig Landmand i 20 Aar, til Præsident, men han maatte sige til sig selv, at den Velvære, der vistes ham, vilde han aldrig kunne magte at fyldestgjøre. Taleren maatte endvidere sige Tak til det stadig voxende Antal af Medlemmer for de senere Gjenvalg. Det var hans Haab, at Medlemstallet fremdeles vilde voxe, thi den danske Landmand kunde ikke andet end føle sig forpligtet til at yde sin Skjærv, til at yde en hjælpsom Haand til Fremme af de Formaal, som Selskabet har sat sig. Men havde Taleren saaledes at rette en Tak til Selskabet i Almindelighed, saa havde han ogsaa at rette en Tak til sine kjære Kolleger i Præsidiets for fornøjeligt Samarbejde og for den Overbærenhed, hvormed de saa ofte havde maattet komme ham imøde, naar han træt efter Rejsen hjemmefra havde skullet deltage i de alvorlige Forhandlinger, som skulde finde Sted, og som han som Præsident og mangeaarig Landmand var pligtig at deltage i, ligesom det var hans Skyldighed at yde sin Skjærv til, at der kunde opnaaes det bedste Resultat. En hjertelig Forstaaelse og et godt Samarbejde med Kollegerne havde fundet Sted lige fra det første Øjeblik, da Taleren indtraadte i Præsidiets. Hans

nys afdøde Ven, Professor Jørgensen, modtog ham hjærtelig og førte ham ind — ikke i Selskabets Mysterier, thi saadanne kjendtes ikke i Selskabet, men i Selskabets Virksomhed, i Selskabets Forventninger og i dets Tro. Taleren maatte særlig mindes sin gamle Ven ved denne Lejlighed. Ogsaa den anden Præsident, Hr. Drewsen modtog med den allerhøjeste Grad af Velvillie den unge Præsident, og den samme Velvillie, den samme gode Forstaaelse havde fundet Sted lige til denne Aften, da Taleren nu forlod sin gamle Plads i Selskabet. De velvillige Ord, som Talerens Kollega og Ven, Docent Fjord, nys havde udtalt og henvendt til Taleren, vare af den Art, at han kun kunde sige til sine Børn: Man bedømmer eders Fader over Fortjeneste, langt over, hvad han har præsteret, men det er en Opfordring til Eder, at I skulle søge efter bedste Evne at træde i hans Fodspor og fortsætte den Gjerning, hvortil eders Fader ikke har manglet Villie, thi den var altid tilstede, men hvortil Evnen saare ofte manglede. Taleren kunde ikke noksom skjønne paa det Afskedsord, som her havde lydt, og som han ingensinde kunde glemme. Da Taleren rejste hjemmefra til dette Møde, var han forknytt og sagde: Det er en alt andet end glædelig Rejse, der skal foretages; men naar han nu forlod Mødet, stillede det sig anderledes, thi dette Møde havde været i højeste Grad glædeligt.

Endnu skulde Taleren kun sige, at naar man havde opfordret ham til fremdeles at tage Del i Bestyrelsesraadets Møder, da kunde han kun ønske af fuldt Hjærte, at han maatte kunne efterkomme denne Opfordring og kunne vedblive at yde det danske Jordbrug den Haandsrækning, han formaaede, thi saa længe hans Øjne ikke vare lukkede, skulde han vedblive at være en trofast Ven af Danmark og dets Jordbrug. (Alle tilstedeværende rejste sig.)

Efter at den nyvalgte Præsident havde indtaget sit Sæde i Præsidiets, fortsatte den ledende Præsident Meddelelsen angaaende Udfaldet af de foretagne Valg.

Til Medlemmer af Bestyrelsesraadet ere valgte:

Ved almindelig Stemmegivning:

Lektor, Dr. med. Bang med 416 St., Hofjægermester J. Friis med 415 St., Hofjægermester Fr. Friis med 414 St., Bestyrer E. Møller-Holst med 412 St., Gartner Wendt med 409 St. og Inspektør Leegaard med 408 St. Samtlige Valg ere Gjenvalg.

Af Landboforeningerne:

- for Viborg Amt: Propr. Lundsgaard til Langesgaard med 431 St.,
- » Randers — Etatsraad Mourier-Petersen, Holbækgaard, med 1267 St.,
 - » Aarhus — Gaardejer J. Busk af Aars med 2720 St.,
 - » Svendborg — Hofjægermester Sehested, Tangesgaard, med 702 St.,
 - » Kjøbenhavns — Forpagter Westergaard, Pedersdal, med 766 St.,
 - » Bornholms — Propr. Kirketerp til Lehnsgaard.

Til Revisor er gjenvalgt Godsejer E. Holm med 395 St.

Til Medlem af Bestyrelsen for Fond til Landmænds Uddannelse er gjenvalgt Forstander A. la Cour til Næsgaard med 342 St.

Til Medlem af Bogudvalget er gjenvalgt Hofjægermester J. Friis, og til Medlem af Belønningsudvalget er gjenvalgt Kammerraad Andersen og valgt Godsinspektør Tielemann i Stedet for Propr. Heide, som fratraadte efter Tur og ikke ønskede at modtage Gjenvalg.

Det var med lidt Vemod, at der ogsaa her toges Afsked med en gammel, trofast Medarbejder. Propr. Heide var allerede tidligere fratraadt sin Plads i Bestyrelsesraadet og trak sig nu ogsaa tilbage som Medlem af Belønningsudvalget. Enhver, der havde fulgt Propr. Heides Virksomhed i Selskabet, vidste, hvor trofast og samvittighedsfuld en Medarbejder han havde været. Præsidiets agtede at rette en Tak til ham for hans Virksomhed i Selskabets Tjeneste, og Taleren ventede, at Forsamlingen enstemmig vilde slutte sig til, at denne Tak ogsaa bragtes paa Generalforsamlingens Vegne. (Ja! ja!)

De nyvalgte Medlemmer af Bestyrelsen vilde Taleren byde Velkommen samt udtale Haabet om, at de vilde komme talrig tilstede ved Møderne og yde deres Bidrag til en grundig og alsidig Drøftelse af Sagerne.

De i Aarets Løb indmeldte vare alle optagne som Medlemmer af Selskabet.

Selskabets Medlemstal var den 1ste April: 852. I Juni optoges 11 Medlemmer, i December 29, men der var i samme Tidsrum udmeldt 22 og døde 5, saa at Selskabet nu ved Generalforsamlingen havde 865 Medlemmer.

Det forrige Aars Regnskab var revideret og befundet rigtigt, hvorefter der var givet Decharge.

Om Selskabets almindelige Virksomhed i det forløbne Aar afgaves følgende Beretning af Sekretæren:

Af Selskabets Beretning for Aaret 1887 var der trykt 3000 Expl., af »Landbruget og Toldreformen« 500 Expl., af »Landboreformerne før og efter 1788« af N. Rasmussen-Søkilde 3000 Expl., og af Hvede- og Bygudvalgenes Beretninger 1000 Expl.

En Del landøkonomiske Skrifter vare anskaffede til Udde-
ling, og der var uddelt 651 Bind til Selskabets Læringer og 783 Bind til Sognebibliotheker og Selskaber i Ind- og Udland. Endvidere havde »Landøkonomisk Læseforening« erholdt 183 Kr., hvoraf de 83 Kr. til Bøgers Indbinding, og »Husmandsbladet« var støttet med 100 Kr.

Af Foredrag havde der i Vinteren 1887—88 været afholdt 6.

Hvad Selskabets Virksomhed for Plantekulturens, Husdyrbrugets og Mælkeribugets Fremme angaaer, da er Konsulent P. Nielsens Forsøgsvirksomhed bleven støttet med 1000 Kr., og Foreningen til Kulturplanternes Forbedring har modtaget de af det Classenske Fideikommiss i dette Øjemed bevilgede 1000 Kr. Endvidere er Landbrugskandidat A. Appels og Dyrlægge Mørkebergs Uddannelse til at kunne overtage Konsulentpladser i Husdyrbrug bleven fortsat. Forøvrigt henvises til de af Forsøgslederen og Konsulenterne afgivne Beretninger.

Under Selskabet tjener i Øjeblikket 133 Læringer, nemlig 118 Landvæsenlæringer paa større Gaarde, 8 Landvæsenlæringer paa mindre Gaarde og 7 Mejeribødkerlæringer. Der har ikke iaar været antaget Roedyrkningslæringer.

Ifølge Præsidiets Anmodning har Bestyrer H. Iversen indøvet Regnskabsføring paa nogle Landboskoler, Forstander A. la Cour gennemgaaet Dagbøgerne fra Læringerne paa de større Gaarde, og Bogholder W. Wulff, Jægerspris, gennemgaaet Dagbøgerne og Regnskabsbøgerne fra Læringer paa mindre Gaarde.

Til de landboindustrielle Udstillinger i Kjøbenhavn har Selskabet ligesom i de foregaaende Aar bidraget 500 Kr.

Af de nordlige Bilande have Færøerne i det forløbne Aar erholdt Renterne af det Hansenske Legat.

Fra Konsulent Bøggild, som var paa Rejser i Jylland, forelaa en Beretning om hans Virksomhed paa Mælkeri-

brugets Omraade i det forløbne Aar, hvoraf her meddeles Hovedpunkterne.

Andelsmælkeribevægelsen var gaaet betydelig fremad i det forløbne Aar. I Vendsyssel, i Vejle Amt, i Roskilde-egnen og i Frederiksborg Amt, hvor Bevægelsen hidtil kun havde sat forholdsvis ringe Spor, var der nu fremstaaet mange store og velindrettede Andelsmælkerier, og det er ikke alene de smaa Mælkeproducenter, der slutte sig sammen; ogsaa de større gjøre det, ligesom ogsaa Andelsmælkerierne paa flere have sluttet sig sammen i Foreninger, dels for at lette Indkjøbet af Foderstoffer, Kul o. s. v., dels for at støtte og vejlede med Hensyn til Produktionen og Afsætningen af Smørret. Det er blevet hilst med almindelig Tilfredshed, at Staten vil ansætte lokale Mejerikonsulenter, samt at Regjeringen har ansat en i England kjendt dansk Fagmand som Landbrugs-konsulent for dér at varetage Landbrugets og specielt Mælkeribrugets Interesser.

Der har været afholdt Mælkeriudstillinger i Odense, i Nykjøbing p. F. og i Hjørring; ved de to sidstnævnte havde Konsulenten holdt Foredrag. Ved Udstillingen i Kjøbenhavn havde han været Medlem af Mælkerisektionen og deltaget i de forberedende Arbejder og i Udstillingens Ordning.

I det forløbne Aar havde Konsulenten været 151 Dage paa Rejser, holdt 22 Foredrag og skrevet en Del Artikler, Mælkerivæsenet vedkommende, i forskellige landøkonomiske Blade og Tidsskrifter.

Af en af Konsulent, Dyrslæge Jensen indsendt Beretning om hans Virksomhed i det forløbne Aar paa Hesteavlens Omraade gjengives her Hovedindholdet.

Efter Udstillingen i Kjøbenhavn havde Konsulenten overværet en Del Hingsteskuer i Jylland og deltaget som »Kaaringsmedlem« i Hoppekaaringer ved nogle nyoprettede Hesteavlsforeninger. For Øjeblikket var der vistnok 20 saadanne Foreninger i Jylland, navnlig paa Østkysten i den gode Hesteegn. For disse Foreninger, der vare uden Forbindelse med Landboforeningerne, søgtes der dannet en Fællesforening, og Taleren var Medlem af det Udvalg, der var nedsat til at udarbejde Love for en saadan Forening, som tænktes indordnet under Foreningen af jyske Landboforeninger.

Paa Fyen havde Taleren ogsaa virket for Oprettelsen af Avlsforeninger, og dér var dannet eller under Dannelsen 2 Foreninger, nemlig en for Landracen i Sydfyen og en anden for Frederiksborgracen.

Af Stambogen for jyske Hingste var i Oktober ud-

kommet et Hæfte, indeholdende 57 Hingste over 5 Aar. Endvidere havde Konsulenten afgivet en Beretning til Statsdyrskuekommissionen om sine Undersøgelser af jyske Præmiehingstes Afkom, og en anden Beretning om de fynske Hingstes Afkom ventedes at udkomme i Vinterens Løb.

Konsulenten havde holdt en Del Foredrag og havt mange skriftlige og mundtlige Konsultationer, ligesom hans Virksomhed i det Hele taget havde foranlediget en Del Rejser.

Denne Beretning supplerede Konsulenten med følgende Meddelelse:

I det sidste Aar havde det en Tid seet sort ud for den jyske Hesteavl, idet Jyderne paa Grund af de trykkende Forhold havde været nødt til at sælge til Spotpris; men Jyderne havde viist deres Interesse for den jyske Hesteavls Fremme paa en rationel Maade, ved at beholde det bedste. Ogsaa havde Jydernes Interesse for Sagen givet sig Udslag i Dannelsen af de mange Hesteavlsforeninger, som næsten alle havde valgt Konsulenten til Kaaringsmedlem, hvad han ansaa for overordentlig heldigt, dels for sin egen Uddannelses Skyld, men ogsaa for Sagens Skyld, idet der derved kunde opnaaes Ensartethed i Ledelsen. Et andet Gode, som disse Foreninger, der syntes at ville voxe frem efter en større Maalestok, medførte, var ogsaa det, at der var opnaaet hidtil ukjendte Priser for fortrinlige Avlsdyr. — Hen paa Foraaret begyndte Jydernes Interesse at knytte sig til Udstillingen i Kjøbenhavn. Det var Jyderne om at gjøre at blive repræsenteret ved mange og gode Dyr fremførte paa en smuk Maade, og saa vidt Taleren kunde dømme derom, vare Jydernes Bestræbelser blevne kronede med Held. Saavel i den indenlandske som i den udenlandske Presse havde der været rosende Udtalelser om den jyske Hest. Et Gode, som Udstillingen ogsaa havde ført med sig, var, at Øboerne havde faaet Øjnene op for, hvilken Skat Jyderne besidde i deres Heste, og faaet Lyst til at arbejde i samme Retning som Jyderne. Taleren kunde bestemt paavise dette Udslag af Udstillingen i Kjøbenhavn, idet der nemlig siden Udstillingen var rettet til Konsulenten ikke saa ganske faa Henvendelser og Forespørgsler fra Øboerne, dels om Oprettelsen af Avlsforeninger efter jydsk Mønster og dels angaaende Indkjøb af Avlsdyr i Jylland. Dette maatte betragtes som overordentlig glædelig, og for at de, der ønskede at indkjøbe Avlsdyr i Jylland, kunde opnaa det bedst mulige, vilde Konsulenten anmode alle de Tilstedeværende om hver i sin Kreds at meddele, at han stod gratis til Tjeneste for

enhver med Raad og Daad ved Indkjøb af Avlsdyr og forøvrigt i alle Retninger vedrørende Hesteavlens her i Landet.

Præsidenten. Kreaturkommissionær Buchardt har ønsket ved et Foredrag at henlede Selskabets Opmærksomhed paa et uheldigt Forhold ved Kjøbenhavns Kvægtorv. Præsidiets har imidlertid fundet det heldigst, at Hr. Buchardt gav en kort Meddelelse desangaaende ved Generalforsamlingen.

Kreaturkommissionær Buchardt havde ikke ønsket at holde et Foredrag, men at faa indledet en Diskussion om et uheldigt Forhold ved Kjøbenhavns Kvægtorv, for at man kunde faa saavel Veterinærers som praktiske Landmænds Udtalelser at høre angaaende dette Forhold, og for at Præsidiets derved kunde erholde den nødvendige Vejledning, forsaavidt det vilde virke for Sagen. Det var af overordentlig stor Betydning for Landmændene, at Kreaturenes Sundhedstilstand kunde bevares saa god som muligt. Det nyttede ikke, at Landmændene havde gode Kreaturer og ofrede meget paa dem, naar der ikke samtidig gjordes noget for at bevare deres Sundhed, og det gjorde man ikke paa Kjøbenhavns Kvægtorv. Kreaturerne bringes derud tidlig om Morgenen og staa der omtrent hele Dagen under aaben Himmel, og hvad det vil sige om Vinteren, kan man let forstaa. I Staldene, hvorfra Dyrene komme, er der 15°—16° Varme, medens der paa Torvet kan være lige saa mange Graders, ja flere Graders Kulde, og kommer der Nedbør eller Sne, ere Forholdene helt fortvivlede. Dyrene staa og ryste af Kulde og blive i det Hele taget medtagne i høj Grad. For de Dyrs Vedkommende, der blive slagtede strax, har det mindre at sige, men en Del af Dyrene blive solgte til Levekvæg, og Landmændene faa da som oftest Dyr hjem, som tage sig mindre godt ud, fordi de ere syge. For Udførselens Skyld har det ogsaa meget at sige at bevare Dyrene i god Sundhedstilstand. Ved Afgangen herfra kunne Dyrene være tilsyneladende raske, men Sygdom bryde ud under Overfarten, hvorved man udsættes for, at Ladningen standses, naar den kommer til England, og om end Dyrene saa ikke ere angrebne af ondartet Sygdom, saa at de skulle nedslaaes, men kun lide af Forkjølelssygdomme, har en Standsning dog til Følge, at Dyrene maa staa en Uge over i England, hvorved der lides store Tab. Vel kunne Landmændene sige: Vi sælge vore Kreaturer hjemme, og hvad der vederfares dem senere er os uvedkommende, men det var en fejl Anskuelse. Gik Handelen daarligt for Opkøberne, gik det tilsidst ud over Oprætterne.

Den humane Side af Sagen maatte ogsaa tages i Betragtning. Man maatte huske paa, at der her var Tale om levende Skabninger, for hvis Velvære der ogsaa maatte sørges. Saafremt Præsidiets vilde lægge et Ord i Vægtskaalen til Gunst for, at de paapegede Mangler kunde afhjælpes, vilde meget være vundet.

Præsidenten takkede Buchardt, fordi han havde bragt Sagen frem, men troede ikke, at en Diskussion herom i Øjeblikket vilde føre til noget. Der var forskellige Forhold, som først maatte undersøges. At faa Staldene indrettede paa en saadan Maade, at baade den humane og den sanitære Side af Sagen ordnedes paa en tilfredsstillende Maade, vilde koste Penge, og Kjøbenhavns Kommune vilde naturligvis ikke give Penge ud uden ogsaa at faa Renter deraf, hvilket maatte ske gennem en forøget Afgift af Kreaturerne; — men Landhusholdningsselskabet skulde henlede Kjøbenhavns Kommunalbestyrelses Opmærksomhed paa Sagen.

Kreaturkommissionær Buchardt ønskede ikke Stalde, men kun en Overdækning over de aabne Kreaturrum. 50 Øre var en god Betaling for, at et Kreatur kunde staa og træde paa udækkede Brostene; der kunde nok gøres lidt mere derfor. Hvis Kommunalbestyrelsen ikke vilde eller kunde gjøre noget med Hensyn til en Forandring af de her omhandlede Forhold, forekom det Taleren, at Landhusholdningsselskabet burde søge at faa Staten til at træde hjælpende til. Man maatte se bort fra al Smaalighed, naar der var Tale om at bevare Dyrene i god Sundhedstilstand.

Om Hvede- og Bygudvalgenes Virksomhed i det forløbne Aar aflagdes Beretning af Forsøgslederen, Landbrugskandidat Sonne.

Det forløbne Aar har som bekjendt været gennemgaaende ugunstigt for Landets Hvedeavl, og desværre har dets Ugunst i temmelig betydeligt Omfang grebet forstyrrende ind i de ved Hvedeudvalgets Foranstaltning iværksatte Forsøg.

Der var i Efteraaret 1887 ifølge Hvedeudvalgets Opfordring paa 17 Gaarde iværksat sammenlignende Dyrkningsforsøg med et større eller mindre Antal af de Hvedesorter, som ifølge de foreliggende Erfaringer nærmest synes at fortjene Paaagtning.

Paa et Par af disse Gaarde bleve samtlige Sorter med

Undtagelse af een paa hvert Sted — henholdsvis Kolbehvede og gl. dansk brun Hvede — ompløjede i Foraaret. Paa 10 af Gaardene fandt delvis Ompløjning Sted i større eller mindre Omfang og gjennemgaaende saaledes, at en egentlig Opgjørelse af Foldudbyttet af de enkelte Sorter herved blev helt eller delvis betydningsløs. Kun paa 5 af Gaardene fandt ingen Ompløjning Sted, medens dog flere af Hvedesorterne paa 2 af disse Gaarde have leveret saa tarvelige Afgrøder, at Ompløjning vilde have været betimelig. Hertil kom, at paa Gjeddesdal — hvortil de hidtil paa Hvedeudvalgets Forsøgs-mark i Lyngby udførte detaillerede Forsøg vare flyttede — maatte saa at sige hele Forsøgsarealet ompløjes. — Der er vel iøvrigt næppe Tvivl om, at den i det sene Foraar indtrædende Frostperiode, der dækkede den stærkt opblødte Jord med en Isskorpe, har været mere skjæbnesvanger for Landets Hvedearealer end selve Vinterkulden, mod hvilken dog paa de fleste Steder et Snelag ydede Dækning.

Det vil af det Foranførte kunne forstaaes, at der fra Hvedeudvalgets Forsøg iaar kun foreligger sparsomme Data.

Af disse fremgaaer, at Squarehead-Hvede, Urtoaba-Hvede, Kolbehvede, Lys østpreussisk Hvede og Gammel dansk brun Hvede have givet størst Udbytte, samt at de 3 sidstnævnte af disse maa ansees for de mest haardføre. Gammel dansk brun Hvede synes imidlertid at give et for ringe Udbytte til at fortjene Dyrkning paa Landets bedre Hvedejorder.

I sidst afvigte Efteraar er der paa Flertallet af de nævnte Forsøgsgaarde paany iværksat sammenlignende Forsøg med de bedste af de hidtil prøvede Sorter sideordnet med, at det sædvanlige detaillerede Forsøg er indstalleret paa Gjeddesdal, hvor der tillige iaar er iværksat temmelig omfattende sammenlignende Forsøg med Anvendelsen af henholdsvis ny og aargammel Saahvede. —

Paa den nordiske Udstilling havde Hvedeudvalget i Forening med Maltbygudvalget foranstaltet en samlet Fremstilling af en Del af de ved forrige Aars Dyrkningsforsøg indvundne Sædprøver, af hvilke de udstillede Hvedeprøver vare forsynede med fuldstændige Analyser.

Hvedeudvalgets Kemiker, Docent E. Gottlieb, har i det forløbne Aar udfoldet en meget omfattende Virksomhed i Forsøgenes Interesse. Hr. Gottlieb har saaledes benyttet det fra Høsten 1887 foreliggende Forsøgsmateriale til at foretage fuldstændige Analyser af 186 Hvedeprøver, Bestemmelse af Kvælstof i 60 Hvedeprøver samt foretaget dobbelte Ragnings-

forsøg med Mel, der under hans Ledelse var udmalet af 98 Hvedeprøver — alt ialt et Arbejde, hvis Omfang og Betydning enhver, der har Kjendskab til analytisk Virksomhed, vil vide at værdsætte.

Hovedresultaterne af nævnte analytiske Undersøgelser bleve af Docent Gottlieb fremlagte i en trykt Beretning paa den i Sommer afholdte Landbrugskongres.

Ved i indeværende Efteraar at udsende Skemaer til Udfyldning til 2800 Landmænd har Hvedeudvalget gjort Forsøg paa at samle en Del af de Iagttagelser angaaende Hvededyrkningen — særlig angaaende Dyrkningen af de foreliggende Hvedesorter —, hvortil det forløbne Aar paa Grund af sin særlige Karakter tør antages at have givet rig Anledning.

Endnu skal bemærkes, at Hvedeudvalget i afvigte Aar har lidt det Tab, at et af dets Medlemmer, Forpagter Brøhm, Bavelse, er afgaaet ved Døden.

Ogsaa for Maltbygforsøgenes Vedkommende tør afvigte Forsøgsaar betegnes som mindre gunstigt. Dette dog nærmest som Følge af, at den sene Høst har forhalet og vanskeliggjort Indsamlingen af de fra Forsøgene hidrørende Prøver, thi at Aarets Karakter gjennemgaaende har betinget en ringere Kvalitet end sædvanlig af Landets Maltbygproduktion har i og for sig ikke kunnet gribe forstyrrende ind i Løsningen af de ved Forsøgene tilsigtede Opgaver.

Disse gaa for Maltbygforsøgenes som for Hvedeforsøgenes Vedkommende mere og mere i Retning af at tilvejebringe og sprede bedste Saasæd af de til Dyrkning bedst egnede Varieteter. De iaar foretagne Dyrkningsforsøg med Maltbyg bære Præget deraf.

Opmærksomheden har for disses Vedkommende været koncentreret om 4 Varieteter, nemlig Lerchenborg-, Halletts-, Stensgaards- og Prenticebyg.

I afvigte Foraar fordeltes der saaledes til 50 Forsøgssteder 50 Pund Saasæd af hver af de nævnte Varieteter. Maltbygudvalget leverede som sædvanlig Saasæden gratis mod, at Modtageren forpligtede sig til efter endt Høst at indsende tilsvarende Prøver af Avlen ledsaget af Meddelelser om Dyrkningsresultaterne. Paa samme Maade fordeltes endvidere Saasæd af Lerchenborgbyg i Partier à 50 Pund til 212 Jordbrugere. Tiltrods for at Aaret for Landets senere Egne ingenlunde har været gunstigt for Dyrkningen af det sildigere modne Chevalierbyg, stadfæste dog de ved dette Aars paagjældende Forsøg indvundne Resultater som sædvanlig Nytten af denne Saasædsfordeling, der i de 4 sidst forløbne Aar har fundet

Sted til 912 Jordbrugere, af hvilke det alt overvejende Flertal har erklæret at finde kjendelig Fordel ved at benytte Avlen efter den fra Maltbygudvalget modtagne Saasæd til fortsat Dyrkning.

Medens Maltbygudvalget hidtil har foretaget paa et Forsøgsareal i Lyngby de mere detaillerede Forsøg over Saatidens, Saamængdens og Saadybdens Indflydelse paa Bygavlen, have tilsvarende Forsøg i afvigte Aar været indstillerede paa Strandegaard pr. Faxø og Brattingsborg paa Samsø. Dette Arrangement maa siges at betegne et væsentligt Fremskridt i Forsøgenes Anlæg, dels fordi man altsaa herved faaer de paagjældende Forsøg gennemførte paa 2 Steder, og dels fordi begge de nævnte Gaarde maa ansees for særdeles vel egnede for saadanne Forsøg, idet Bygavlen paa disse i langt højere Grad end paa det tidligere Forsøgsareal i Lyngby tør forudsættes at være følsom for Dyrkningsvilkaarenes Indflydelse. Paa disse 2 Gaarde er endvidere foretaget indledende Skridt til udvidet Renavl af de foran nævnte 4 Varieteter.

Samtlige de ved Aarets Maltbygforsøg indvundne Prøver ere i Analogi med, hvad der har fundet Sted de foregaaende Aar fremstillede paa den af de samvirkende sjællandske Landboforeninger foranstaltede Maltbygudstilling, hvor Prøverne ved d'Hrr. Grosserer S. Plum, Kjøbenhavn, og Kjøbmand M. Thorsen, Nakskov, ere blevne underkastede en indgaaende Bedømmelse, hvis Betydning for Fastsættelsen af Forsøgsresultaterne i kvalitativ Henseende ikke noksom kan paaskjønnes.

Som bemærket under Omtalen af Hvedeudvalgets Virksomhed har ogsaa Maltbygudvalget deltaget i den nordiske Udstilling ved Fremstilling af et større Antal Bygprøver hidrørende fra de i Aaret 1887 foretagne Dyrkningsforsøg.

Konferentsraad Tesdorpf kunde ikke undlade at fremdrage den store Betydning, som baade Hvede- og Bygforsøgene havde for Landet. Aaret, sagde Hr. Sonne, havde ikke været heldigt for Hvedeforsøgene og paa en Maade heller ikke for Bygforsøgene, og dog mente Taleren, at ikke i noget foregaaende Aar havde Hvedeforsøgene i den Grad været oplysende og betydningsfulde som netop iaar. Man hørte ofte udtale: Hvad kan det nytte, at blive ved med disse Hvedeforsøg, da der dog alligevel kun er een Hvedesort, der konvenerer, og som man vedbliver at dyrke, nemlig Squarehead-Hvede; men lige overfor dette mente Taleren, det havde viist sig, at vi havde flere Hvedesorter, som Kolbehvede, Moldshvede o. s. v., som fuldstændig kunde staa ved Siden af Squarehead-Hvede;

de havde sidste Vinter viist sig langt mere vinterfaste og stærkere end selv Squarehead-Hveden og gave et større Udbytte end denne. Urtoba-Hveden havde ogsaa iaar været mere gyttig og smukkere end Squarehead-Hveden. Paa lettere Jord, hvoraf vi have saa meget, og hvor det er vanskeligt at tilvejebringe den bedste Squarehead-Hvede, er den østpreussiske Hvede fortrinlig. Ved Forsøgene have vi altsaa faaet Klarhed over, at vi besidde Hvedesorter, som under vore klimatiske Forhold fuldstændig kunne tage Kampen op med Squarehead-Hveden, og hvad Melet af disse Hvedesorter angaaer, maae det vistnok erkjendes af vore Møllere, at det er overordentlig værdifuldt. — Den af Bygudvalget iværksatte Foranstaltning: at sprede Saasæd ud til Landbrugerne — der var jo spredt Saasæd ud til over 900 — maatte ansees for overordentlig hensigtsmæssig. For nylig havde Taleren læst i et tysk landøkonomisk Blad en overordentlig velskreven Beretning om Bygudvalgets Virksomhed, og om i hvilken Grad det var lykkedes Danmark at forædle sin Byg. Det var nu ønskeligt, at vi fremdeles maatte kunne vedblive gennem en Aarrække at fortsætte baade Hvede- og Bygforsøgene for derigjennem at naa et sikkert Resultat. Hr. Sonne havde ledet Forsøgene paa en fortrinlig Maade og fortjente en varm Tak derfor.

Fra Bestyrelsen for Fond til Landmænds Uddannelse forelaae en Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. Om de ledige Stipendier var der indkommet 9 Ansøgninger, hvoraf 2 gik ud paa Rejseunderstøttelser og Resten paa Hjælp til Ophold ved Landbohøjskolen. 5 Ansøgere, nemlig 2 Gaardmandssønner og 3 Husmandssønner, havde erholdt Understøttelse til et samlet Beløb af ialt 780 Kr., og da Fondens Beholdning var 765 Kr. 99 Øre, blev der altsaa et Underskud af 14 Kr. 1 Øre, som overføres paa næste Aars Regnskab.

Præsidenten: Fonden blev stiftet i 1869 i Anledning af Landhusholdningsselskabets 100 Aars Jubilæum og har i den forløbne Aarrække, i hvilken den har virket, gjort megen Gavn ved at hjælpe unge Landmænd til at studere ved Landbohøjskolen. En af de Mænd, som var virksom med Hensyn til Fondens Dannelse, var Bestyrer Møller-Holst, og han har uafbrudt indtil nu fungeret som Fondens Sekretær. Han ønsker imidlertid nu at fratræde denne Stilling, og hans Virksomhed vil derefter blive overtaget af Landhusholdningsselskabets Sekretariat. Taleren havde allerede bragt Hr.

Møller-Holst en Tak for hans Virksomhed for Fonden, men han vilde her offentlig gjentage denne Tak.

Højtideligheder og Fester.

Præsidenten: Selskabet har været repræsenteret ved Hs. Maj. Kongens 70-Aars Fødselsdag og 25-Aars Regjeringsjubilæum, og det har deltaget i Festlighederne her i Kjøbenhavn i Anledning af Hundredaaret for Stavnsbaandets Løsning. Kranse blev ved denne Lejlighed henlagte ved Frihedsstøtten, ved Bernstorffs, Reventlows og Colbjørnsens Buster. For de mange fremmede Gjæster under Udstillingstiden, for en Del Mænd, som Selskabet jævnlig samvirkede med, og for Selskabets Medlemmer afholdtes den 17de Juli en Festmiddag.

Som bekjendt var Professor Jørgensen død for ganske kort Tid siden, og Selskabet havde været repræsenteret ved hans Begravelse samtidig med, at det paa anden Maade havde viist sin Deltagelse. Præsidiet havde nemlig ment, at Selskabet ikke paa nogen bedre Maade kunde vise den Erkjendtlighed, det skyldte sin brave og tro Tjener, end ved at sende en Sølvkrans til hans Baare, og en saadan blev ogsaa sendt. Der stod paa den: Til Professor B. S. Jørgensen fra Landhusholdningsselskabet med Tak for 28 Aars trofast Virksomhed som Præsident. Med det ene Ord: trofast betegnedes netop Karakteren af Professor Jørgensens Virksomhed; faa have i deres Virksomhed været saa trofaste som ham. — Fra Prof. Jørgensens Søster var der indløbet en Takskrivelse.

Meddelelser fra Præsidiet.

Om Udførselen over Esbjerg til England, særlig vedrørende Svin og Flæsk.

Sekretæren: Hvad der vedrører den ugentlige Svineudførsel er meddelt i Aarets Løb, og hvad der vedrører Flæskeudførselen vil om kort Tid komme til at foreligge Offentligheden. Ved Generalforsamlingen forrige Aar vare Sindene stærkt optagne af den Lukning, som Hamburg havde foretaget. Paa samme Tid var den første Ladning Svin — Konferentsraad Tesdorpf var Afsenderen — afgaaet under Dyrlæge Mørkebergs Ledelse til England og var bleven solgt dér. Udfaldet af dette Forsøg foranledigede Landhusholdningsselskabet til at indhente Oplysning fra alle Egne af Landet om, hvor store Beholdninger der vare, navnlig af store Fedesvin, som ikke kunne ventes afsatte til Slagterierne, og da Beholdningerne vare ikke saa ganske ringe, henvendte Selskabet sig til Regjeringen med

Anmodning om, at den vilde foranledige et Dampskib sat i Gang imellem Esbjerg og England. Regjeringen konfererede med Finantsudvalget, som beredvillig gik ind paa Sagen, og det forenede Dampskibsselskab overtog Routen. Det første Skib afgik den 25de Marts; Ladningen bestod imidlertid kun af 36 Svin, væsentlig begrundet i, at Isforholdene hindrede Tilførselen fra Øerne, hvor de store Fedesvin navnlig havde hjemme. Den 14. April var Ladningen 500 Svin og den 18. Maj endogsaa 1100, men det var ogsaa det højeste Tal, der var naaet i nogen Uge. Fra Juni Maaned aftog Ladningerne i Størrelse, og have gjennem hele Efteraaret holdt sig mellem 150 og 500 Stykker ugentlig. Det samlede Antal Svin, som var exporteret fra Marts Maaned og indtil den 30. November — altsaa i 8 Maaneder —, var 14,546 eller henimod 2000 Stykker maanedlig, og den overvejende Del heraf har været store Fedesvin; de egentlige Sengsvin, altsaa de Svin, som egne sig for vore Slagterier, have kun andraget 5 à 10 pCt. Priserne, som have været opnaaede for de store Fedesvin, maa i det væsentlige kaldes tilfredsstillende, i mange Tilfælde endogsaa rigtig gode. Ved Generalforsamlingen ifjor truede man, i alt Fald fra en enkelt Side, med, at Svinene under Exporten vilde dø som Fluier, men heldigvis var det ikke gaaet saaledes; Tabene havde været forholdsvis smaa, hvortil den kølige Sommer mulig kunde have bidraget en Del. Af 14,546 Svin var der ombord i Skibene kun slagtet eller døde ca. 50 Stykker.

Hvad Flæskeafsætningen til England angik, da vilde, som allerede omtalt, en Beretning desangaaende, udarbejdet af Konsulent Faber, komme til at foreligge for Offentligheden om nogle faa Dage. Som de Herrer vidste, havde der i England været rejst Spørgsmaal om, hvorvidt Flæsketrafikken skulde gaa fra Esbjerg over Parkeston til London eller fra Esbjerg direkte til London. Ved Undersøgelsen af dette Spørgsmaal var Konsulent Faber kommet til det Resultat, at naar man undtog et Par Firmaer, hvis Lagerrum ligge op til Bolværkerne ved Themsen, vilde alle de øvrige importerende Firmaer i London helst have Flæsket over Parkeston, hvorfra det med Jernbane sendes til London, og her udbringes det fra Stationen i en Afstand af 2 engelske Mil. Udførselen af Flæsk var stegen overordentlig; medens den i 1887 kun androg 27,000 Baller, var den i de 10 første Maaneder af indeværende Aar 91,000 Baller. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor hyppig Transporten bør finde Sted, havde det viist sig, at Exportørerne vedblivende ønske at have Dampskib 3 Gange ugentlig til England. Det var nemlig ingenlunde saa, som der undertiden

udtaltes, at Flæsket kun modtages enkelte Dage i London; saa man Beretningerne efter, vilde man se, at der fandt en nogenlunde ensartet Afskibning Sted hver af de 3 Dage: Tirsdag, Onsdag og Fredag.

Folkethingsmand J. Busk vilde rette et Spørgsmaal til Forsamlingen for at faa en sagkyndig Vejledning med Hensyn til Udførselssagen. Da Tyskland forbød Indførselen af Svin fra Danmark, traf dette Forbud os uforberedte, idet vi ikke vare indrettede paa at konsumere de Svin, vi havde; vi kunde ikke blive af med dem paa anden Maade end ved at faa dem levende udførte. Denne Udførsel var kommen i Stand, men den kostede Staten 50,000 Kr. aarlig, og Spørgsmaalet var nu, om man vedblivende burde bebyrde Statskassen med denne Udgift. Vore Svineslagterier toge stadig til i Antal, og for at de skulde kunne betale sig, maatte de være baserede paa en stor Produktion; men vilde Slagterierne kunne faa Svin nok, naar Udførselen fremdeles vedligeholdes? Sagen skulde afgjøres af Finantsudvalget en af de første Dage, eftersom Kontrakten med det forenede Dampskibsselskab skulde opsiges inden den 1. Januar, forsaavidt der skulde foretages en Forandring, og Taleren mente derfor, det vilde være interessant at faa at høre, hvilken Mening, den Kreds af sagkyndige Mænd, som her var tilstede, havde om dette for vort Landbrug vigtige Spørgsmaal.

Præsidenten mente, at Finantsudvalget, da det blandt sine Medlemmer havde flere Landmænd, selv var en kompetent Dommer i Spørgsmaalet om, hvorvidt det var rigtigt, at Staten fremdeles vedblev at understøtte Svineudførselen. Selskabet havde ikke taget Standpunkt i denne Sag; det havde ikke ment at burde give Regjeringen Raad, medmindre det blev spurgt, og selv om der var blevet rettet Spørgsmaal til Selskabet, kunde det kun udtale et Skjøn over Forholdene. Et Marked kan maaske oparbejdes, maaske ikke, og Klarhed over disse Forhold erholdes først efter flere Aars Forløb. — Det er stadig den samme Slags Svin, nemlig dem, man ikke vil give noget for herhjemme, der udføres, og at Handelen med disse Svin kan betale sig, fremgaaer tydelig af, at det vedblivende er de samme Folk, som opkjøbe Svinene og exportere dem over Esbjerg.

Forpagter Bokelmann mente, det var rigtigt, at holde den paabegyndte Route aaben endnu et Par Aar. Spørgsmaalet: Sengsvin kontra Fedesvin var endnu ikke klaret, og for mange Fællesmejerier vilde Forholdene stille sig saaledes, at de vare nødte til at lægge sig efter de store Fedesvin,

naar de blot kunde blive af med dem til nogenlunde antagelige Priser.

Konferentsraad Tesdorpf sluttede sig til Forpagter Bokelmann. 50,000 Kr. var ganske vist ikke nogen lille Sum, men naar det gjaldt en Foranstaltning af den her omhandlede Art, burde man efter Talerens Erfaring — og han havde ikke saa lidt Erfaring paa dette Omraade — ikke standse pludselig. Taleren vilde anmode Folkethingsmand Busk om at støtte Opretholdelsen af den her omhandlede Exportvej endnu nogle Aar.

Folkethingsmand J. Busk takkede for de faldne Udtalelser; de vare forsaa vidt vejledende, som de viste, at man foreløbig ikke skulde give Slip paa denne Route. Derom var der vel heller ikke Tale, men derimod om Driften fra Esbjerg fremdeles skulde vedblive at være privat eller gaa over til Statsdrift. Kom vi over til det sidste, vilde der let kunde tages Hensyn til, hvad der gavnede Landbruget og ikke alene til, hvad der direkte betalte sig.

Om Konsulentforholdene.

Sekretæren henviste til en omdelt trykt Meddelelse, som vilde blive optagen i Selskabets Aarsberetning. Mørkeberg og Appel vare fremdeles under Uddannelse. Mørkeberg havde foretaget Undersøgelser paa Laaland—Falster og havde været i Skotland og Irland og var nu i London. Appel havde underkastet sig Dyr lægeexamen og var sidst paa Efteraaret rejst til Jylland og havde der paa Østsiden, fra Kolding og op til Randers, besøgt de interessanteste Besætninger. Det paa denne Rejse indsamlede Materiale skulde han nu til at bearbejde.

Cand. polyt. H. Faber er fra 1. August ansat som Konsulent i England. Strax efter Tiltrædelsen af sin Virksomhed fik han en meget stor og betydningsfuld Opgave at løse, nemlig angaaende Spørgsmaalet om Bibeholdelsen eller Forandringen af Routen Esbjerg—Parkeston—London. Ogsaa har Smørudførselen, Varemærkeloven og Misbrugen af det danske Navn i London givet Konsulent Faber meget at bestille.

Som Mejerikonsulent for den østlige Øgruppe er ansat fra 1ste November 1888 Mejeriassistent Buhl.

Fra Præsidiet er indsendt til Ministeriet en Indstilling angaaende Ansættelsen af 2 Mejerikonsulenter, nemlig een for Fyen og det sydlige Jylland og en for det øvrige Jylland. Ministeriet har bifaldet Selskabets Indstilling, men Mændene til disse Pladser ere endnu ikke fundne.

Hvad Maskin- og Redskabskonsulenten angaaer, da stiller

det sig naturligvis vanskeligt at finde en saadan Mand. Sagen har været forhandlet, men der er endnu ikke foretaget noget endelig Skridt til dens Ordning.

Om Smørundersøgelser i Anledning af en i England rejst uholdbar Beskyldning for, at noget herfra udført Smør skulde have været forfalsket.

Sekretæren: Som det vil være bekendt er dette en Sag, som Landhusholdningsselskabet har taget sig af efter Anmodning fra Indenrigsministeriet. Smørret, som Grosserer Noack havde sendt til England, stammede fra Sverrig. I England udtoges en Prøve af dette Smør af Inspektøren for Smørkontrollen, hvilken Prøve analyseredes, og Smørret blev derefter erklæret for forfalsket. En anden Prøve af det samme Smør sendtes paa Grosserer Noacks Forlangende til Regjeringens Laboratorium i Sommerset House, men man kom ogsaa der til det Resultat, at Smørret var forfalsket. Konsulent Faber raadede til, forsaavidt man kunde finde Steder her i Landet, hvor der produceredes Smør, som maatte siges at være abnormt, at faa en engelsk Kemiker herover, for paa Produktionsstedet at foretage en Undersøgelse. Prof. Stein satte sig strax i Bevægelse, for at finde et Sted, hvor Smørret viste sig abnormt, og det lykkedes ham ogsaa, men skulde der opnaaes noget ved den hele Foranstaltning, maatte der handles meget hurtig, idet Smør fra et og samme Sted kan være abnormt den ene Uge og fuldstændig normalt den næste. Indenrigsministeriet anmodede Selskabet om at virke for Sagen og stillede de nødvendige Beløb til dets Raadighed, hvorefter der strax blev telegraferet til Konsulent Faber, at han paa Landhusholdningsselskabets Vegne skulde indbyde Mr. Allen, Præsident for de offentlige Analytikere i England, til et Besøg her i Danmark for paa Stedet at foretage en Undersøgelse af de Forhold, som det her kom an paa. Mr. Allen modtog Indbydelsen, kom strax herover og fik paa Bøtogaard Lejlighed til at se, at Smør kan være abnormt uden at være forfalsket. Forinden sin Afrejse herfra affattede og underskrev han en Protokol — den er tilstillet Indenrigsministeriet —, hvori han udtaler, at det Smør, som han her havde undersøgt, og hvis Produktion han havde haft Lejlighed til at følge fra Begyndelsen til Enden, saaledes, at han altsaa var overbevist om, at det var ægte, vilde i England blive anseet for at være forfalsket. Hjemkommen til England havde Mr. Allen holdt Foredrag i Selskabet for de offentlige Analytikere i England. I Foredraget gaves en smuk Fremstilling af Forholdene her i Danmark og omtaltes den Omhu og Nøjagtighed,

hvormed der arbejdedes i Prof. Steins Laboratorium, samt henleddes Opmærksomheden paa flere nye Detailler i Arbejdsmaaden, som Foredragsholderen lagde sine Kolleger stærkt paa Sinde at benytte. Ogsaa rostes den store Orden og Paapasselighed og de nøjagtige Methoder, der anvendes i de danske Mejerier. Endelig omtalte Mr. Allen det Smør, som han havde analyseret herovre og som var uforfalsket, men som man efter Anvendelsen af de Methoder, som benyttes i England, vilde have anset for at være forfalsket. Det maatte nu haabes og ønskes, at der kunde findes Midler, ved hvilke man skarpt og nøjagtig kunde skjelne det ægte Smør fra det forfalskede, og efter al Sandsynlighed vilde Midlerne vistnok heller ikke lade vente længe paa sig. — Det vigtigste Resultat af dette Møde turde være, at der blev nedsat en af 5 Medlemmer bestaaende Komité, som skulde tage de Smørundersøgelserne vedrørende Spørgsmaal under Overvejelse, og da navnlig kritisere de Arbejdsmethoder, som maatte fremkomme. Til Medlem af Komiteen var valgt Hr. Faber, hvorved der i Virkeligheden var viist vor unge Landbrugskonsulent i England en Anerkjendelse, som man ikke noksom kunde glæde sig over.

Det Skridt, som staaer tilbage, er, at det engelske Publikum bliver gjort bekendt med Udfaldet af den foretagne Undersøgelse herovre af den engelske Kemiker. Konsulent Faber har allerede skrevet til nogle engelske Blade og deriblandt til »The Grocer«, og inden kort Tid ville de Beskyldninger, der have været rejste mod Danmark for at have sendt forfalsket Smør til England, være grundig gjendrevne. — Hvad der ogsaa var opnaaet ved den hele Bevægelse var, at Danmark i Fremtiden vilde være betrygget imod at faa ægte Smør betragtet som forfalsket, idet de paa det tidligere omtalte Møde tilstedeværende Analytikere fuldstændig akcepterede de af Mr. Allen fremlagte Resultater og vare enige om fremtidig at være forsigtige lige overfor den Slags Sager. Endelig maatte den Beskyldning, som var rejst mod den danske Afskiber, Hr. Noack, for at have afsendt forfalsket Smør, betragtes som afvist.

Om den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling og om den dertil knyttede Landbrugskongres.

Lehnsgreve Danneskjold-Samsøe: Ved den forrige Generalforsamling blev det meddelt, at Bestyrelsen havde ladet Selskabet deltage i Udstillingens Garantifond med 10,000

Kr. Udstillingen var afsluttet, men Regnskabet var endnu ikke endelig opgjort, og i Øjeblikket kunde der derfor ikke siges, hvorledes Status var, men efter hvad der antages, vilde der blive et lille Overskud. Foreløbig stod Garantien ved Magt, men vistnok uden synderlig Risiko.

Det var Landhusholdningsselskabet, som havde givet Impulsen til Landbrugets Deltagelse i den nordiske Udstilling, og Selskabet kunde kun glæde sig over den tagne Bestemmelse, thi Udstillingen vilde sikkert have varig Betydning for det danske Landbrug. Under Udstillingen afholdtes en nordisk Landbrugskongres, som fandt en overordentlig stor Tilslutning. Ialt var der 420 Deltagere, hvoraf 270 danske, 80 svenske, 61 norske og 8 finske. Fra alle Sider hørte man, at de Forventninger, hvormed man vare mødte ved Kongressen, ikke vare blevne skuffede, ja der udtaltes endogsaa et almindeligt Ønske om, at denne Kongres i Tidens Løb kunde blive efterfulgt af andre, hvilket, om det skeer, sikkert vil have Betydning ikke alene for Landbruget i det enkelte Land, men for Landbruget i hele Norden. — Af Foredrag har der været afholdt 34, og nogle og tredive Herrer fra Nabolandene have under Kongressen og Udstillingen været Landbrugsafdelingens Gjæster.

Dyrskuet var vellykket; det var det største, der har været afholdt i Norden. Fra Dyrskuerne ved Landmandsforsamlingerne adskilte dette Dyrskue sig derved, at det kun modtog Dyr, der allerede i Forvejen vare præmierede, saa at man ved dette Skue kun fik det bedste af det bedste at se, hvorfor Dyrskuet ogsaa fandt en meget stor Anerkjendelse ikke alene hos vore Naboer, men hos alle Fremmede, som overværede det. — Hvad Mejerivæsenet angik, skulde Taleren henlede Opmærksomheden paa de vekslede Smørudstillinger, hvor ikke Producenterne, men hvor Forhandlerne udstillede. Taleren kunde ikke sige andet, end at den her brugte Fremgangsmaade var den bedste og sikreste, paa hvilken man kunde faa Smørret bedømt. — Den landbohistoriske Udstilling havde været meget omfattende og frembudt stor Interesse. Man saa her, hvilke Fremskridt der med Hensyn til Agerbrugsredskaberne vare gjorte i det sidste Hundredeaar. En stor Del af de udstillede Sager vare bestemte til Indlemmelse i det Landbrugsmuseum, som det var paatænkt at oprette.

Forslag fra Præsidiets:

Virksomhedsplan og Budget for Regnskabsaaret fra 1ste April 1889 til 31te Marts 1890.

Budgetforslaget var saalydende:

Indtægt.

Konto.	Forventet Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 1889	230 Kr.
A.	Medlemskontingenter	17000 -
B.	Renter af Selskabets Aktiver	10530 -
C.	Statskassens Tilskud	13200 -
D.	Bidrag fra det Classenske Fideikommis	2000 -
E.	Bidrag fra det Raben-Lewetzauske Fond	1000 -
F.	Etatsraad Schous Legat	200 -
G.	Grosserer G. Buseks Legat	77 -
H.	Grosserer N. F. Muncks Legat	42 -
K.	Schmidts Legat	4000 -
I.	Forskjellige Indtægter	1721 -

Forventet Indtægt.. 50000 Kr.

Konto.

Udgift.

1.	Udgivelse af Skrifter	3000 Kr. kalkul.
2.	Anskaffelse af do.	6500 - kalkul.
3.	Selskabets Foredrags- og Diskussionsmøde	800 - kalkul.
4.	Agrikulturkemiske Undersøgelser	300 - kalkul.
5.	Plantekulturens Fremme: Hvede- og Byg- forsøg	8000 - kalkul.
6.	Husdyrbrugets Fremme	2000 - kalkul.
7.	Mælkeribugets Fremme	3500 - kalkul.
8.	Undersøgelsesrejser	800 - kalkul.
9.	Selskabets Lærlinger	500 - kalkul.
10.	Hædersbelønninger for Landbofid	300 - kalkul.
11.	Landbrugets Binæringer	200 - kalkul.
12.	Udstillinger	500 - kalkul.
13.	Nordlige Bilande	500 - kalkul.
14.	Lønninger og Enkeunderstøttelser	8100 - kalkul.
15.	Regnskabsføring	1000 - fast.
16.	Fragt og Porto	800 - kalkul.
17.	Kontorudgifter	1700 - kalkul.
18.	Husleje og Inventar	2200 - kalkul.
19.	Uforudsete Udgifter	500 - kalkul.
20.	Laaneafdrag	500 - fast.
21.	Schmidts Legat	4000 - fast.

Udgift.. 45700 Kr.

Forventet Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 1890.. 4300 -

50000 Kr.

Da ingen begjærede Ordet angaaende disse Forslag, be-
tragtedes de som vedtagne og Præsidenten sluttede
Generalforsamlingen med at udtale det Haab, at de Med-
delelser, som vare tilflydte Generalforsamlingen, havde været
saa fyldige, at alle de Tilstedeværende havde faaet det Ind-
tryk, at den Virksomhed, som Selskabet havde udfoldet i
det sidste Aar, da Konferentsraad Tesdorpf havde været
Medlem af Præsidiat, var en smuk og værdig Afslutning paa
28 Aars Virksomhed.

Agerdyrkningsberetning

fra Slutningen af Maj.

Tærskningen af den ifjor indhøstede Sæd har sikkert og særlig for Vintersædens Vedkommende bragt Landmanden de største Skuffelser. Paa Markerne og saalænge Afgroderne groede, saa de gjennemgaaende ganske lovende ud, dog med Undtagelse af Vintersæden, der alt mange Steder fra Vinteren havde faaet et alvorligt Knæk, der yderligere forøgedes under Blomstringen ved det vaade og kolde Vejr. Endel af den blev ompløjet, men dog næppe efter en saa stor Maalestok, som det sikkert havde været ønskeligt. Det var først da Kulden og Regnen vedblev gjennem Sommeren, og da Tiden for Høsten langt overskred det Normale, at Betænkkelighederne voxede fra Dag til Dag og kulminerede, da man endelig godt en Maaned senere end sædvanlig fik fat paa Nedhugningen af Sæden, idet man da først fik det rigtige og alvorlige Indblik i, hvor uudviklet den var med Hensyn til Kjærnedannelse. Endskjøndt man jo nok efter hele Aarets Karakter havde alvorlig Grund til at forstaa, at ikke alt var som det burde være, saa vedblev man dog at haabe, at mulige Forhold maatte indtræffe, der i sidste Øjeblik kunde forandre alt til det Bedre. I en Beretning fra Sjælland skildres Forholdet paa en Maade, der, hvor mørk den end er, dog fremstiller Tilstanden, som den tilnærmelsesvis var og er paa en meget

stor Del af Landets Gaarde, særlig paa Øerne og i Hvedeegnene; der siges nemlig:

»Den idelige Kulde og megen Regn, der til Tider strømmede ned og dertil megen taaget Luft, er altid skadelig, men særlig naar Sæden staaer i Blomstring, og jeg har bemærket, at Blomsterne kunne dø hen uden at sætte nogen Kjærne, skjønt Foderfylden giver den Forbifarende berettiget Tro derom. 1887 var og betegnes som et Uaar, men 1888 overgaaer hint ikke lidt. I normale Aar har jeg solgt 5 à 600 Tdr. Hvede, 800 à 1000 Tdr. Byg, 300 Tdr Rug, 100 à 150 Tdr. Ærter og c. 50 Tdr. Vikker. Iaar solgtes ingen Hvede, men jeg har derimod kjøbt al Saahveden. Ialt solgtes kun 500 Tdr. Byg og 50 Tdr. Rug. 12 Tdr. Ld. tidlig modne Ærter bleve ved at blomstre og sloges af — ikke som ellers først i August, men sidst i September og vare da kun halvt udviklede.«

De ustadige Vejrforhold vedbleve gennem en Del af Høsttiden og gjorde det, i alt Fald i mange af Landets Egne, overordentligt besværligt, ja næsten umuligt at bjerge Sæden i blot nogenlunde velhøstet Tilstand, saa meget af den fandtes ved Tærskningen aldeles uskikket til at anvendes som Salgsvarer. Der fremkom ikke ganske faa Tilfælde, hvor den indhøstede Sæd »tog Varme« i Stak og Lade, saa den maatte sættes om, og Kvaliteten baade af Kjærne og Halm blev yderligere forringet. Et af Aarets lyse Punkter bestod deri, at Halmmængden gennemgaaende var rigelig, saa man ikke behøvede at nære Frygt for ikke at kunne fodre Besætningerne Vinteren igennem.

I nedenstaaende Tabel vil der findes en Sammenligning mellem Gjennemsnittet af alle de modtagne Beretninger af Kornudbyttet for Aaret 1888 og de foregaaende 13 Aar.

Det vil heraf sees, at det særlig, som foran anført, er Vintersæden, der har sænket Gjennemsnitsudbyttet for Aaret, medens Udbyttet af Vaarsæden har været lidt højere end Gjennemsnittet af de sidste 13 Aar. Hveden gav i 1888 8,5 Fold mindre end i 1887, som jo ogsaa var et

Tabel I.

Aaret	Hvede.	Rug.	2-rd. Byg.	6-rd. Byg.	Havre.
1875.	12,7	11,5	11,5	11,5	12,9
1876.	10,3	10,0	9,8	9,7	11,5
1877.	12,0	11,7	10,0	10,8	11,7
1878.	14,0	12,1	12,5	12,3	15,6
1879.	12,7	9,7	9,9	10,0	12,8
1880.	14,0	12,5	13,0	12,7	14,4
1881.	9,4	11,6	10,9	11,7	12,7
1882.	13,8	10,8	11,5	11,3	15,1
1883.	13,6	11,8	10,3	10,6	17,5
1884.	14,3	10,2	10,6	10,7	12,3
1885.	17,2	11,7	11,6	12,1	13,8
1886.	15,6	11,7	12,4	12,4	14,2
1887.	18,9	12,3	12,5	11,8	14,2
Gjennemsnit...	13,7	11,4	11,3	11,4	13,7
1888.	10,4	9,3	11,7	12,1	14,3

særligt godt Hvedaar, og 3,3 Fold mindre end en Gjennemsnitshøst. Rugen gav henholdsvis 3,0 og 2,1 Fold mindre. Med Hensyn til Vaarsæden ere Svingningerne ikke saa store, idet Foldudbyttet af 2rd Byg i 1888 kun var 0,8 mindre end det foregaaende Aar, men 0,4 større end en Gjennemsnitshøst, og af Havre høstedes ligeledes henholdsvis 0,1 og 0,7 Fold mere.

Middeltallet af Foldudbyttet af alle de 5 Hovedsædarter i ovenstaaende Tabel viser, at

1875	gav	12,02	Fold
1876	—	10,26	—
1877	—	11,25	—
1878	—	13,36	—
1879	—	11,02	—
1880	—	13,32	—
1881	—	11,26	—
1882	—	12,50	—
1883	—	12,76	—
1884	—	11,62	—

1885	gav	13,28	Fold
1886	—	13,26	—
1887	—	13,94	— og
1888	—	11,56	—

Kun et af disse Aar, nemlig 1876, har været væsentlig ringere end 1888, 4 omtrent ligesaa daarlige, men 8 bedre. Gjennemsnittet af disse 13 Aar har givet 12,29 Fold af alle Kornsorter, eller 0,73 Fold mere end 1888.

Af hvor ringe Kvalitet Sæden har været faaer man et slaaende Bevis for ved efterfølgende Tabel, der angiver den holl. Vægt af det tærskede Korn.

Tabel II.

Aaret.	Hvede.	Rug.	2-rd. Byg.	6-rd. Byg.	Havre.
1878.	128,6	121,8	111,4	104,9	79,9
1879.	122,8	117,2	108,9	101,5	77,4
1880.	129,5	121,8	113,6	106,7	80,8
1881.	120,4	118,7	109,3	101,3	77,9
1882.	128,0	120,6	110,5	104,0	79,4
1883.	125,5	119,1	109,8	102,5	78,2
1884.	130,1	122,5	112,9	106,0	80,8
1885.	128,7	121,0	111,4	103,7	79,7
1886.	132,3	122,7	113,7	105,9	81,2
1887.	132,5	123,6	114,6	107,2	83,0
1888.	120,8	103,7	110,2	104,6	78,5

Om man end heraf vil se, at Kvaliteten i Aarenes Løb afvexlende har været ringe snart for en og snart for en anden Kornsorts Vedkommende, saa har den dog i intet af de nævnte Aar gennemgaaende været saa lav som ifjor. Tage vi Gjennemsnitsvægten af Aarene 1878—1887 sammenlignet med 1888 stiller Forholdet sig saaledes:

	Hvede	Rug	2rd. Byg	6rd. Byg	Havre.
1878—87.	127,8	120,9	111,6	104,4	79,6
1888.	120,8	103,7	110,2	104,6	78,5.

Det sees da atter, at det særlig er Vintersædens Kvalitet, det har skortet paa, og den Formodning med Hensyn til

Udsigterne for disse Sædarter, vi fremkom med i sidste Agerdyrkningsberetning, bedømt efter deres daværende Tilstand og Vejrforholdene, har saaledes desværre bekræftet sig. Skjønt Foldudbyttet og Kvalitetsvægten af Vaarsæden, særlig Bygget, ikke er meget under Gjennemsnittet af tidligere Aar, saa giver dette dog maaske ikke nogen aldeles paalidelig Fremstilling af de virkelige Forhold, idet Form og Farve af Bygget som Handelsvare betragtet, er af en væsentlig Betydning, og disse Egenskaber lode i de fleste Egne af Landet og særlig paa Øerne meget tilbage at ønske. Farven var gennemgaaende mørk og Formen spids, idet Kjærnerne ikke kunde udvikle sig saa fuldstændig som normalt, hvilket atter havde til Følge, at meget, indtil 30 pCt., maatte renses fra den tærskede Sæd for at fremskaffe en nogenlunde sælgelig Handelsvare. I Tabel III er Gjennemsnittet af Foldene og Kvalitetsvægten for Aaret 1888 sammenlignet med 1864—1887 beregnet for de enkelte Landsdele.

De foranstaaende Opgivelser faa derigjennem den Bekræftelse, at det er Landets bedste Egne navnlig Øerne og af dem særlig Lolland, der kun have 8,5 Fold Hvede mod 17,8 i 1877, samt Landets simple Jorder, Vestkysten af Jylland og Hammerum Herred, der have lidt mest, medens Forholdet for Jyllands gode og middelgode Jorder stiller sig nogenlunde normalt. Et særlig sørgeligt Billede af Forholdet i Vestjylland faaes ved følgende

Foldangivelse fra Ringkjøbingegnen nemlig:

6	Fold	Rug
4	—	Byg
8	—	Havre
5	—	Boghvede
10	—	Kartofler
200	—	Turnips

Hvad Bælgsæden angaaer, da groede den som Regel altfor stærkt til, satte Stængel og Blade men ingen Bælge eller i alt Fald faa med mangelfuldt udviklet Kjærne. Fra

Gjennemsnit af Foldene (Tdr. pr. Td. Land) og af Kornets Vægt (hollandsk) for Aaret 1888,
sammenlignet med 1864—1887.

	Hvede.		Rug.		2rd. Byg.		6rd. Byg.		Havre.											
	1888.	1864—87.	1888.	1864—87.	1888.	1864—87.	1888.	1864—87.	1888.	1864—87.										
Sjælland 1).	10.0	116.2	12.7	127.8	11.0	118.7	12.0	120.9	12.7	110.6	12.0	112.1	13.3	106.3	12.8	107.5	15.4	80.4	14.2	
Falster	11.5	125.0	14.5	127.9	13.0	120.0	11.9	125.3	12.0	112.0	12.5	111.7	»	»	»	»	17.0	»	15.6	
Lolland	8.5	128.0	12.9	127.9	10.0	122.8	11.2	122.2	11.0	111.5	10.9	112.8	15.0	108.0	»	»	12.3	85.0	13.2	
Langeland .	10.3	123.0	13.8	127.9	9.3	120.0	11.9	122.4	11.8	110.5	13.2	112.8	»	»	13.6	109.6	15.8	76.5	15.7	
Fyen	10.0	123.8	12.9	127.1	10.3	119.0	11.8	121.3	11.9	109.4	11.8	112.1	12.8	105.8	12.2	106.9	14.5	77.6	14.1	
Jylland:																				
a) gode Jor-																				
der 2) ...	12.3	124.6	12.7	127.2	11.3	118.1	11.4	119.0	11.8	109.6	11.6	120.6	13.7	101.3	11.8	102.6	14.6	77.6	14.3	
b) middel-																				
gode																				
Jorder 3)	10.5	124.3	10.9	125.4	9.6	119.3	9.1	119.9	11.0	109.8	9.3	109.6	9.9	103.2	8.8	100.9	12.9	77.0	10.7	
c) simple																				
Jorder 4).	»	»	»	»	6.0	118.0	7.4	119.2	4.0	»	7.6	108.1	5.3	100.0	7.2	99.9	7.0	70.0	8.3	
I Gjennemsnit	10.4	123.7	12.9	127.3	10.1	119.9	10.8	121.3	10.7	110.5	11.1	112.5	11.7	104.1	11.1	104.6	13.7	77.7	13.3	79.0

- 1) Med Samsø, Møen og Bornholm.
2) Østkysten af Halvøen op til Randers samt Thy og Mors.
3) Den lille jydsk Halvø, Jyllands Østkyst Nord for Randers samt Viborg- og Struer-Lemvigegnen.
4) Hammerum Herred og Vestkysten.

Nordfalster meldes om 20 Fold Hestebønner, hvad der maa ansees for enestaaende ligesom ogsaa 12 Fold Ærter, ellers ere Foldangivelserne Landet over meget variable og angives fra 0 til 9. Vikkerne ere saagodtsom overalt blevne slaaede grønne af og høstede som Hø eller ere blevne saltede. En Indsender paa Fyen forsøgte at lade dem modne, men fik kun 1½ Skp. paa godt 1 Td. Land.

Hvor Boghvede dyrkes er den for en Del mislykket eller har kun givet meget smaa — fra 2 til 8 — Fold.

Vende vi os nu til Rodfrugterne, da have de Landet over kun givet et tarveligt Udbytte, de have særlig udviklet Blade og Top paa Rodens Bekostning. Gjennemgaaende er avlet fra 30—60 Fold Kartoffler, og enkeltvis er Udbyttet i Jylland steget til 100 Tdr. pr. Td. Ld., men saa godt som fra alle Egne meldes, at de kun vare smaa og hyppig meget ødelagte.

Med Hensyn til Runkelroer, da have de i Gjennemsnit efter de modtagne Beretninger kun givet 196 Tdr. pr. Td. Ld. varierende fra 100 til i et enkelt Tilfælde (Langeland) 300 Tdr. I Almindelighed vare de smaa og uholdbare. Medens Rodfrugtdyrkningen i mange Egne af Landet er i god Fremgang meddeles det fra Vejleegnen, at den synes at være i Aftagen.

Sukkerroerne have paa Falster givet 262 Centner pr. Td. Ld. Gjennemsnit. Fra Lolland opgives at være avlet 200—250 Centner.

Af Turnips og Rutabaga har Udbyttet Landet over omtrent været som af Runkelroer fra 100—300 Tdr pr. Td. Ld.

Fra Middelfartegnen meddeles, at Cikorierødder og Tobak have givet noget mindre Udbytte end sædvanlig. En Del Tobak blev ødelagt ved en enkelt Frostnat før Indhøstningen.

Efter at vi foran efter de indkomne Beretninger have givet en Oversigt over forrige Aars Høst, skulle vi i det

Følgende ligeledes paa Grundlag af vore Korrespondenters Meddelelser og, af hvad vi selv have haft Lejlighed til at erfare ved en Rejse gennem en større Del af Landets Egne samt efter »Ugeskrift for Ldmd.«, som vi, da Beretningerne kun gaa til Begyndelsen af April, have tilladt os at benytte for den sidste Tids Vedkommende, saavidt mulig gjøre Rede for Landbrugsforholdene i forløbne Vinter og Foraar samt Udsigterne for den kommende Høst, der imødesees med saameget Haab og med Forventning om muligvis at ville give Erstatning for det forløbne Aar, der med Alvor vil mindes i Landbruget.

Forrige Aars vaade og kolde Sommer var vel saa uheldig som tænkeligt for Brakjordens Behandling, der som Følge heraf mange Steder kun foregik paa en meget mangelfuld Maade, og Vejret havde som foran nævnt en ligesaa uheldig Indflydelse paa Aarets Høst og Høsttid, der faldt en Maaned senere end normalt; disse Forhold maatte absolut udøve en uheldig Indflydelse paa Saajorden og Saatiden i Efteraaret, ikke at tale om Sædekornet, der adskillige Steder med Hensyn til Spireevne lod en Del tilbage at ønske, hvorfor der ogsaa hyppig er benyttet tykkere Saasæd end sædvanligt.

Saatiden faldt sidste Efteraar over et meget langt Tidsrum fra Slutningen af August til henimod Slutningen af Oktober, idet mange begyndte at saa før og i Høsten, medens Forholdet for andre stillede sig saaledes, at de først efter Høst kunde tage fat paa dette Arbejde, og Jorden var da i mange Tilfælde kold og død samt faldt tungt for Redskaberne, saa Betingelserne for en heldig Lægning af Vintersæden vare saa langtfra tilstede som vel muligt, og disse uheldige Forhold have selvfølgelig indvirket meget uheldigt i alt Fald paa denne Sædarts første Udvikling; thi fra alle Korrespondenter lyde saagodtsom enstemmig den Erklæring, at Vintersæden næsten overalt, hvor den er saet rettidig paa velbehandlet og velgjødet Jord, havde en kraftig Udvikling fra Efteraaret

til at kunne modstaa Vinteren; medens den senere saae den var svag og mangelfuldt udviklet. Et Snedække i Løbet af Vinteren viste sig gavnligt for Vintersæden, der mange Steder under dette udviklede sig godt, men dog ogsaa ødelagde den pletvis, hvor Sneen føg sammen i Driver eller fyldte Lavninger i Jordsmonnet. Da Sneen i Foraaet smeltede, begyndte Vintersædens farligste Periode, den Periode, der frygtes mest, hvor den hyppig stærke Solvarme om Dagen afløses af Kulde og Frost om Natten, og skjøndt al Vintersæd selvfølgelig tabte i Udseende under disse afveksiende Temperaturforhold, der senere blev efterfulgt af en vedvarende kold og svidende Østenvind, saa har det dog gennemgaaende viist sig, hvad iøvrigt finder Bekræftelse fra Aar til andet, og hvad der ogsaa er det naturligste, at den fra Efteraaet bedst udviklede og fremmeligste Sæd staaer sig bedst og hurtigst kommer til Udvikling, men har dog Jordens Beskaffenhed herpaa en ikke ringe Indflydelse. Det viser sig saaledes, at Vintersæden paa en Del af de sværere Jorder paa de sydlige Øer og i det østlige Jylland er en Del tilbage i Udvikling og kun voxer langsomt, ligesom Planterne enkeltvis af Frosten ere løftede af Jorden, saa de ikke kunne holde sig oprejste; men gennemgaaende ere Udsigterne for Vintersæden langt lysere end ifjor, og hvor man i Foraaet har faaet Regn, hvilken iøvrigt er falden meget spredt over de forskjellige Egne af Landet og hvormed en stor Del af Jylland synes særlig begunstiget, love Afgrøderne godt, idet Hveden staaer med kraftige Blade og god Farve og Rugen alt for nogen Tid siden har sat Ax. Uheldigst stiller Forholdet sig vist Nord for Limfjorden, hvor en Del Rug er saaet sent og gennem Foraaet har lidt meget af den vedvarende og udtørrende Blæst, og et lignende Forhold gjør sig gjældende i det nordlige Sjælland.

Var sidste vaade Sommer uheldig for Jordens Behandling, saa var den saameget heldigere for Kløverens og Græsarternes Udvikling, der paa mange Steder var saa stærk, at de i høj Grad vanskeliggjorde Tørring og

forsinkede Indhøstning af Vaarsæden. Denne kraftige Udvikling af Kløver- og Græsmarkerne fra Efteraaret har selvfølgelig havt en heldig Indflydelse paa deres Overvintring, under hvilken de dog have lidt noget i de forskjellige Egne af Landet, og det er saaledes atter en Del af de svære lerede Jorder, der er uheldigst stillet, idet Kløveren her mange Steder var spæd og blev sat en Del tilbage, medens der var mere Liv i Græsset. Overalt havde man, da Korrespondencerne skreves, godt Haab om en heldig Udvikling af Kløver- og Græsmarkerne med nogenlunde gunstigt Foraarsvejr, hvad ogsaa synes at være gaaet i Opfyldelse, idet de nu have en Frodighed, som man i en Aarrække næppe har oplevet, ihvorvel Fremgangen i de Egne, der lide af Tørke, i den sidste Tid har været meget ringe. Enkeltvis klages der paa Øerne over, at de gamle Græsmarker ere mindre gode og meget medtagne. Som Forholdene for Øjeblikket stille sig tør man, ialtfald for en stor Del af Landets Egne, nok haabe paa en god Sommergræsning og et ikke ringe Høudbytte, særlig under Forudsætning af, at vi snart kunne faa Regn.

Med Hensyn til Jordens Behandling til Vaarsæd og dennes Lægning, da have Betingelserne derfor været betydelig heldigere end ifjor, idet man paa højere og drænet Jord kunde tage fat i Begyndelsen af April, da en Del Bælgsæd saaedes, og i Midten af Maaneden saaedes noget Byg. Især drænet Jord var overordentlig bekvem for Behandlingen, der gik usædvanlig let fra Haanden, idet Vinterens afvejlende Frost og Tø uden Tvivl har udøvet en højst gavnlige og skørnende Indflydelse. Vaarsædslægningen kunde i Hovedsagen betragtes som endt inden Midten af Maj, og den er skeet under særdeles gunstige Forhold og med et fortrinligt Sædleje. Vaarsæden spirede heldig og godt og staaer nu, til trods for dens ringere Spireevne, og særlig i de Egne af Landet, hvor man har faaet Regn, frodig og lovende og

dækker Jorden fuldstændig, og mere kan jo paa denne Tid af Aaret ikke forlanges.

Udsæden af Roefrø er i Sukkerroeegnene begyndt i Slutningen af April, idet man efter foregaaende Aars Erfaring har lært at indse Fordelagtigheden af en tidlig Saaning for derved at kunne drage Nytte af Vinterfugtigheden i Jorden til Frøets hurtige Spiring. Roefrøet synes overalt i Landet, hvor Betingelserne derfor have været nogenlunde tilstede, at have spiret godt og ensartet.

Hvad Husdyrenes Foder og Sundhedstilstand angaaer, da synes den sidste at have været jævnt god; dog meddeles, at Hestene i en enkelt Egn paa Sjælland have lidt af Kværke, der er gaaet over til Lungebetændelse, som dog kun i faa Tilfælde har havt dødelig Udgang, og at de i Vest- og Midtjylland have lidt en Del af Fordøjelsessygdomme paa Grund af daarlig høstet Foder. Med Hensyn til Kvæget, da er der paa Sjælland og sydlige Øer forekommet spredte Tilfælde af Kælvningsfeber, Mælkefeber og Børbetændelse samt Fordøjelsessygdomme. Hos en enkelt Korrespondent paa Sjælland have flere Køer været angrebne af en saakaldet »Beskeler-syge«, der vistnok er fremkommen ved Smitte af en Tyr. Fra forskellige Egne i Landet klages over »Kastning«, der synes i stærk Tiltagen i Jylland og at have kulmineret paa en Del af Langeland, hvor den er optraadt epidemisk, og hvor 15—20 pCt. af Køerne have kastet hos Halvdelen af Landbrugerne. Den værste Fjende, man i Besætningerne har at bekjæmpe, er utvivlsomt Tuberkulosen, der synes at udbrede sig overalt i Landet med Undtagelse af Fyen, hvor en Korrespondent mener den er i absolut Aftagen. Tuberkulose og andre Lungesygdomme hos Kvæget have udbredt sig mere og mere hos de finere, forædlede Dyr, der ved stærkere mælkebevarende Ernæring og kunstigere Behandling, hvorved Dyret mere og mere forandres fra sit naturlige Anlæg til en Maskine, der drives i en bestemt ønsket og formaalstjenlig Retning, er blevet lettere modtageligt for Smitstoffets Indpodning, og

det er ikke godt at vide Midler til dette Ondes Bekjæmpelse, hvoraf kun et, der ogsaa er dyrt, synes radikalt, nemlig: Nedslagning uden Skaansel af ethvert angrebet Kreatur. Det maatte ønskes, at Staten paa en eller anden Maade kunde tage sig af denne for vort hele Landbrug saa vigtige Sag, og paa en eller anden Maade yde sin Støtte til, at Nedslagning af tuberkuløse Kreaturer kunde finde Sted uden at den, hvem denne Ulykke, thi anderledes kan den ikke benævnes, træffer, kom til at bære hele Tabet; vi tør dog derfor ingenlunde tilraade det ofte fremførte Krav om at paalægge Staten den samme Erstatningspligt, som ved flere andre ondartede smitsomme Sygdomme, eftersom det vilde blive en uoverkommelig Byrde for den.

Kreaturerne Foderstand er gjennemgaaende god, og det fremhæves fra mange Sider, at Fælles- og Andelsmejerierne have bidraget væsentligt til en bedre gennemført Fodring; idet særlig den mindre Jordbruger, ved ugentlig eller maanedlig at modtage kontante Penge for sin Mælk, snart har lært at indse Fordelagtigheden af en rigeligere Ernæring end hidtil, særlig om Vinteren, hvilket Forhold en Indsender fra Jylland har opfattet paa en ganske træffende Maade, idet han skriver: der tages nu mange Steder mere Hensyn til Køernes gode Fodring om Vinteren end om Sommeren; og medens tidligere »Vintersult« var Svagheden, bliver der nu paa Steder maaske truffet mindre Forholdsregler for at forhindre »Sommersult«. Mælkeudbyttet erklæres gjennemgaaende for at være mindre end foregaaende Aar ved samme Foder, hvilket antagelig skyldes mindre Næringsværdi i Halm, Hø ja selv Kjærne efter sidste Aars vaade Sommer og Høst. En Korrespondent har saaledes 3 à 4 Pd. Mælk mindre pr. Ko paa samme Foder, og en anden bruger 3 Pd. Mælk mere til 1 Pund Smør, ligeledes paa samme Foder, end ifjor. — Det synes som Forbruget af Oliekager og Klid har været noget mindre og af Sæd noget større end sædvanligt, hvad der skyldes de kunstige Fodermidlers høje Pris i Forhold til

ialtfald megen Sæd, der, begrundet paa mindre heldig Indhøstning, har viist sig at være en simpel Handelsvare. Beholdningerne af Halm har gjenneengaaende været rigelig og holdt godt ud, medens Roerne derimod i mange Egne slap for tidlig op, hvad der udkrævede et betydelig forøget Tillæg af Kraftfoderet for nogenlunde at vedligeholde Mælkeudbyttet indtil Køerne kom paa Græs, der de allerfleste Steder synes rigeligt og frodigt.

Prisen paa Pattegrise er paa Lolland og enkelte Egne af Jylland stegen fra 4 à 5 Kr. til 10 Kr. En Korrespondent i Randersegnen finder, at Svinefedning betaler sig godt, men opkaster det Spørgsmaal, om ikke tunge fede Svin betale sig bedre at producere end Sengsvin.

En Del Landmænd og Mejerister paa Lolland have sluttet Akkord med Assens Svineslagteri om Levering af mindst 4000 Stk. Svin i 1889 til Priser, der beregnes efter den i England højeste Notering for dansk Bacon.

Vejret har gennem Vinteren, naar man undtager Februar og Marts Maaneder, hvor der faldt endel Sne, tilladt Arbejder af forskjellig Art, og der er udført Skovning, Mærgling, Jordkjørsel og en Del Gjødningkjørsel. En Del af vore Korrespondenter synes imidlertid at nære Betænkelighed ved Udførsel af Gjødning om Vinteren, idet de, og sikkert ikke uden Grund, nære Frygt for at meget Næringsstof vil gaa tabt ved pludseligt Tøbrud særlig paa bakket Terræn, naar Jorden kun er optøet foroven. Gjennemgaaende ere Arbejderne indskrænkede til det højst Nødvendige, idet det slette Aar har tvunget til at indskrænke Udgivterne til det mindst mulige, af hvilken Grund alle større Grundforbedringer for en stor Del ere udsatte og vente paa bedre Tider.

Gjennemgaaende synes der ikke at have været Arbejdsløshed i nogen af Landets Egne, undtagelsesvis har saadan fundet Sted i Næstved-Eggen, og ganske kort Tid, i Reglen kun faa Uger, spredt omkring i enkelte Egne af Landet, medens Vintervejret stod paa, og saaledes Markarbejdet maatte ophøre, men der har til

Gjengjæld i denne Periode været Lejlighed for Landarbejderne til at tjene paa forskjellig Maade som ved Skovhugst, Aalestangning og Stenslagning, samt Stenarbejde til Fæstningsværkerne, der synes at have beskjæftiget en Mængde Arbejdere paa Stenmarkerne i det nordvestlige Sjælland. De Arbejdere, det om Vinteren særlig gaaer ud over er dem, der om Sommeren flakke om fra Sted til Sted for at søge derhen, hvor de kunne tjene mest, og dem kan det hyppig ikke betale sig for Landbruget at benytte om Vinteren i de korte Dage. De Arbejdere derimod, der til Stadighed ere knyttede til Landbrugene, og som ville nøjes med en mindre men stadig Fortjeneste, ere som Regel sikrede imod at komme til at ligge ledige. Fra forskjellige Egne af Landet omtales Knapheden paa Karle og Piger, og særlig fra Fyen klages der over, at de nu i Reglen desværre kun kunne faaes gennem Fæstemændene, og i dyre Domme indforskrives fra Sverrig og andre Steder. Som Aarsag til denne Trang paa fast Tyende nævnes dels at mange givte sig i en ung Alder — omkring 20 Aar — dels Udvandring, særlig som en lumpen Følge af Usædelighed. Naar en Karl nemlig er kommen i Gjæld i den Retning, udvandrer han, og den Risiko, som Kvinderne tidligere havde i pekuniær Henseende, og som virkede hæmmende paa Usædeligheden, er jo nu for en Del lempet, og det skulde ikke undre, hvis Loven om Kommunernes Forpligtelse sine Steder vilde medføre en Forøgelse af Utugten. Begrundet paa denne Knaphed paa fast Tyende synes Lønnen gennemgaaende at være i Stigning.

Alle Fællesforetagender staa nu paa Dagsordenen. I de fleste Korrespondancer omtales saaledes Anlæg af Andelsmælkerier, Andelssvineslagterier, Stiftelse af Kvægavls- og Tyreforeninger, Indkjøb af Hingste m. m. Man maa imidlertid ønske, at disse Foretagender ville blive ledede med tilstrækkelig Sagkundskab og Dygtighed, og at de maa være byggede paa et solidt Grundlag og af virkelig Trang og ikke som en Modesag, hvortil Alle skulle med

uden forud ret at have stillet sig det klart for Øje, hvorhen det i en nærmere eller fjernere Fremtid mulig kan føre. Tilstanden i Landbruget er for Øjeblikket langt fra lys, mest som Følge af foregaaende trange Aar; men Udsigterne for en god Høst og en rigelig Græsning ere dog ikke saa lidt mere lovende i de fleste Egne af Landet end ifjor, saa der er grundet Haab om at Aaret med nogenlunde heldigt Vejr vil komme betydelig højere op i Rækken blandt de gode Aar end dets sørgelige Forgænger.

Af de modtagne Beretninger hidsættes følgende:

Fra Egnen ved Roskilde Fjord. Nogen Arbejdsløshed har der været. Saa længe Fjorden var belagt med Is, søgte ledige Folk ud paa den for at stange Aal. Fortjenesten derved er meget ringe, men den er bedre end intet, og saa gaaer Tiden bedre, end naar man ingen Ting har at tage fat paa. Arbejdsløsheden har to slemme Følgesvende, som det gjælder om at aabne Øjnene for. Arbejdsløsheden demoraliserer. Mange søge at drukne Kjedsommeligheden i en Snaps mere end ellers, og hvad der turde være ligesaa slemt, den dræber Interessen for Arbejdet. Hvordan Arbejdet bliver gjort, og hvor lang Tid det tager, det interesserer den Arbejdsløse sig ikke for: »jeg kommer lige vidt.« Og det er ikke de dumme og daarlige alene, der ræsonnere saaledes, ogsaa de bedre komme til samme Resultat, desværre! Dernæst udvisker Arbejdsløsheden Skjellet mellem dem, der er i Fattighuset og dem, der endnu staa udenfor. Dette »Skjel« har tidligere været en meget virksom Spore for Ihærdighed og Paapassenhed, men den periodiske Lediggang svækker dens Virkning mere og mere. Landbruget, specielt det nyere Landbrug lider stærkt derunder. Dette Landbrug trænger til flinke Hænder og Interesse fremfor det ældre. — Men hvad er der at gjøre? Hvorledes skal man samle Interessen om Arbejdet? . . . Sædvanlig bliver Tilsyn, mere Tilsyn paakaldt. Men hvad nytter det? Tilsynet skal have Tid uden væsenlig at

forøge Arbejdets Mængde eller Kvalitet. Det er egentlig ikke paa den Maade, Tingen skal tages, naar det hedder at »Tid er Penge!« — Med Hensyn til Tid og Løn er man gaaet fra Aarsløn til Maanedsløn, Ugeløn og Timeløn. Dermed turde den Skala være udløben, men Problemet er fremedeles ikke løst. — Da man for 100 Aar siden løste Stavnsbaandet, som bandt Folk til Jorden, skete dette Mærkelige, at Interessen knyttede sig til Jorden. Hvilket Fremskridt om det skulde lykkes nu at forene Interessen og Arbejdet!

Fra Korsør-Skælskøregnen. Man hører stadig i den senere Tid udtale, at Tiderne nu bedre sig, og nu vil det nok blive godt igjen. Naar undtages Smørret, véd jeg virkelig ingen Ændring uden for saa vidt Udgifterne stadig stige. Alt hvad Landmanden skal købe er steget betydeligt, men for det Landmanden skal afhænde kjender jeg ingen Bedring. Er der nogensteds hvor Energi, Dygtighed og Kundskaber er paa sin Plads, da er det ved Agerbruget og egentlig kan ingen af disse 3 Dyder undværes — og hvad bliver saa endda Nettoavancen? — mikroskopisk! Naar man i denne Tid seer f. Ex. Dampskibsaktier give Udbytte fra 15—20 pCt., saa studser man rigtignok, men haaber tillige, at denne Overflod ogsaa engang maa naa Landvæsenet.

Fra Vordingborgegnen. Der begyndes nu rask paa Opførelsen af Masnedsund Svineslagteri, der skal være færdigt 70 Dage efter at det egentlige Arbejde begynder. Det kommer altsaa snart i Gang, men om det kan naa at faa det behørige Antal Svin er maaske et Spørgsmaal. Der er nemlig mange her, der i Haab om at Udførslen til Tyskland igjen vil blive aabnet, ikke har stor Lyst til at gaa over fra de vægtige fede Svin til de lette Sengsvin. Tiden vil jo imidlertid vise, om vi ikke efter Haanden faa alt for mange Slagterier, saa de nødsages til af Mangel paa Svin at slagte hinanden indbyrdes.

Fra Nordfalster. Stadig arbejder Andelstanken sig videre og videre frem. Der kommer flere store Andelsmejerier frem hvert Aar, og Fællesmejerierne maa pakke sammen, naar de ikke ere godt funderede ved fornuftigt Anlæg og god Drift. I saa Fald klarer de dem, hvor ikke uvedkommende Hensyn kommer til, særdeles godt og holde sammen paa Leverandørerne. Men det er en aldeles forbauvende Masse Mælk, der kommer frem, ikke fordi den enkelte Leverandør har meget, thi Gjennemsnittet bliver ikke synderligt over 4000 Pd. pr. Ko, men fordi alle nu levere. Men der er næppe Tvivl om, at denne Mælk ofte koster for meget at frembringe. Om det vil lykkes at realisere Planen om et Andelssvineslagteri er endnu tvivlsomt. Der har været arbejdet længe nok derfor. — Der er nu ogsaa her kommen Liv med Hensyn til Kvægavlerforeninger, idet der i Vinter er oprettet 11 Foreninger, som slutte sig sammen under Maribo Amts økonomiske Selskab.

Fra Assenseggen. Ved Anlæggelsen af Andelsmejerierne, som nu ere i Gang næsten overalt her paa Fyn, bliver der taget kraftigere fat end nogensinde før, baade ved at anskaffe gode Besætninger og bedre Fodring af Malkekvæget, der sees nu først rigtig, hvor den egentlige Indtægt skal komme fra, og at det kan betale sig at fodre, hvilket ikke tidligere har været Tilfældet, da der kun opnaedes en forholdsvis meget ringe Pris for Mejeriprodukterne i det smaa; dette er imidlertid et godt og glædeligt Fremskridt paa Landbrugets Omraade, der vil komme til at give godt Udbytte. — Sukkerroedyrkningen er ikke i Tiltagende, og vil der komme flere Aar som 1888, hvor der kun beholdtes en mindre Afgrøde og smaa Priser, bliver den vistnok en Del indskrænket her paa Egnen.

Fra Fredericiaeggen. For en opmærksom Iagttager er det underligt at lægge Mærke til, at den Sammenslutning, der paa saa mange Omraader har været anvendt i Forretningsverdenen, nu mere og mere trænger sig ud selv

til den konservative Gaardmandsstand. Andelsmejerierne var de første lykkelig iværksatte Foretagender af den Art, og nu følges de af Hesteavls- og Tyreforeninger, Svineslagterier o. fl. I denne Tid er her paa Egnen kjøbt et Damptærskværk af et Selskab, en Hingst til 7500 Kr. af et andet. At søge at standse denne Bevægelse vilde være at søge at standse Tiden, den vil gaa sin Gang, men naar jeg tænker paa den store Mængde, der kun har af Haanden og i Munden, for hvem Kampen for det daglige Brød saa at sige naaer fra Vuggen til Graven, og stedse bliver haardere, da synes mig Fremtiden mørk og truende for dem.

Fra Hads Herred. I Vinterens Løb er der bygget et Andelssvineslagteri her i Egnen. Der synes at være en hel Epidemi i denne Retning over hele Landet. — Rad-saaning synes nu at skulle blive almindelig her i Egnen. — Heste- og Kvægavlsforeninger oprettes flittig, og da alle synes at gaa ind under en Fællesledelse, er der dog Mulighed for, at der kan blive nogen Mening i Tingene. Uden nogen speciel Ledelse ere disse Avlsforeninger næppe ret meget værd.

Fra Æbeltoftegnen. Forholdene ved Landbruget synes just ikke at være bedre end de foregaaende Aar, skjønt vi jo ogsaa begynde at tale om bedre Tider, ligesom Aviserne og alle andre Folk og Folkeslag. Jeg for mit Vedkommende vilde gierne gjøre mig Umage for at skimte efter de lyse Udsigter og lytte til de forhaabningsfulde Røster; men det er mig ikke muligt at faa Øje paa de første og at forstaa de sidste; og naar jeg saa i min Videbegjærlighed spørger, hvorledes? faaer jeg altid til Svar: »de stigende Priser paa Industrigjenstande og særlig de stærkt stigende Fragttaxter«; som om dette skulde hjælpe Landbruget? Prisstigningen paa Landbrugsprodukterne er forsvindende, og Agerbruget arbejder sig pligt-skyldigst dybere og dybere i Gjæld, saa at mange Landmænd hverken kunne komme frem eller tilbage. Dette ubehagelige Faktum taler man rigtignok ikke om; men ikke destomindre er det

Sandhed. Forholdene i Landbruget ere usunde, og dette medfører usunde og demoraliserede Arbejderforhold, som ogsaa skade Landbruget paa mange Maader. Tiden og det forcerede Liv, den medfører, kræver stadig mere og mere i alle mulige Retninger, saa det bliver vanskeligt at følge med; nogle sejles helt agter ud, men andre vil og maa være med paa Noderne, det koste hvad det vil; de maa være i første Linie, men om det betaler sig, er ikke rigtig indlysende. Naar Tiden ikke absolut er opadgaaende, gjælder det sikkert om, hvad en Kjøbmand fra Kolding skrev for nogle Aar siden, »at holde sammen paa Sagerne og kjøre smaat«. Men de, der sejles agter ud, holde sikkert ikke sammen paa Sagerne, og de, der kjøre haardt til komme ikke altid heldig fra det.

Fra Hobroegnen. De sidste hjemlige Markeder have havt høje Priser for Heste og magert Kvæg, hvorimod det fede Kvæg kun har bragt kummerlige Resultater hjem. Kartoffelhandelen i Foraaret har været meget trykket, og skjøndt der bødes Priser af 4 til 5 Kroner i Efteraaret for Tønden, ere Landmændene i Foraaret ikke istand til at naa højere Tilbud end 3 à 4 Kroner pr. Td.

Fra Salling. Jeg finder Anledning til at fremhæve, at der stadig dukke Andelsmejerier op paa ny og andre Steder til Erstatning af Fællesmejerier, samt at der her arbejdes en hel Del paa at faa oprettet et Andelssvine-slagteri.

Fra Hammerum Herred. Der har fundet nogle tvungne Salg Sted af Ejendomme, som Kreditforeningen har maattet overtage; slige Ejendomme have i sin Tid været saa højt vurderede, og ere behæftede med saa stor Prioritetsgjæld, at det kniber overalt med at frelse denne, og Ejerne maa forlade Ejendommene, tilsættende Alt hvad de have sat deri. Det er i Reglen meget vanskeligt at opdrive nogen virkelig god Kjøber til slige Ejendomme, i hvor billige de

end blive solgte, og i hvor gunstige Betingelserne end blive stillede. Værst er det jo at slige Ejendomme sædvanlig ere i slet Orden, og forsømte med Avl og Vedligeholdelse.

Svinene synes at give ret godt Udbytte, og Priserne paa disse synes at være ret tilfredsstillende. At Jern og Træ er steget noget i Prisen antager man er et Tegn paa at Tiden begynder at forandre sig til det bedre — hvad enhver Landmand her i Egnen længe har ventet paa. Ønskeligt var det, at Haabet ikke skulde blive skuffet. Forat ophjælpe om muligt Egnens Hesteavl, er der nylig indkjøbt en kostbar Hingst, og maa det paaskjønses hvad Regjeringen bidrager i saa Henseende dels ved direkte Hjælp og Tilskud, dels ved forstandig Vejledning.

De os meddelte Foldangivelser (Tdr. pr. Td. Land og holl. Vægt) ere følgende:

Egnen fra Helsingør til Hillerød: Rug 12 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 15 Tdr. til 112 Pd., Havre 18 Tdr. til 78 Pd., Kartoffler 40 Tdr., Runkelroer 150 Tdr. à 200 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Amager: Hvede 16—18 Tdr. til 128—132 Pd., Rug 12—15 Tdr. til 118—121 Pd., 2-rd. Byg 15—20 Tdr. til 110—113 Pd., 6-rd. Byg 15—20 Tdr. til 105—110 Pd., Kartoffler 50—60 Tdr., Runkelroer 200—250 Tdr., Gulerødder 300—400 Td.,

Egnen Kjøbenhavn-Kjøge-Roskilde: Hvede 10 Tdr. til 125 Pd., Rug 12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 15 til 107 Pd., Havre 16 Tdr. til 80 Pd., Kartoffler 50 Tdr., Runkelroer 250 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Egnen ved Roskildefjord: Hvede 13 Tdr. til 120 Pd., Rug 11 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 111 Pd., Havre 14 Tdr. til 80 Pd., Kartoffler 70 Tdr., Runkelroer 170 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Egnen Vest for Roskilde: Hvede 8 Tdr. til 123 Pd. Rug 12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 106 Pd., Havre 16 Tdr. til 82 Pd., Ærter 6 Tdr., Kartoffler 65 Tdr., Runkelroer 200 Tdr., Rutabaga 170 Tdr., Turnips 230 Tdr.

Egnen ved Ringsted: Hvede 2 Tdr. til 110 Pd., Rug 6 Tdr. til 115 Pd., Havre 14 Tdr., Kartoffler 25 Tdr., Runkelroer 27 Tdr., Gulerødder 15 Tdr.

Eggen ved Jyderup: Hvede 10 Tdr. til 122 Pd., Rug 14 Tdr. til 116 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 110 Pd. 6-rd. Byg 12 Tdr. til 106 Pd., Havre 14 Tdr. til 80 Pd., Ærter 6 Tdr., Kartoffler 50 Tdr., Runkelroer 200 Tdr.

Samsø: Hvede 0—10 Tdr. til 120—130 Pd., Rug 8—12 Tdr. til 116—120 Pd., 2-rd. Byg 10—14 Tdr. til 110—114 Pd., Havre 8—12 Td. til 80—85 Td., Ærter 5—6 Tdr. til 132—135 Pd., Kartoffler 6—7 Tdr., Runkelroer 200—300 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Eggen ved Kallundborg-Slagelse: Hvede 9 Tdr. til 120 Pd., Rug 12 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 108 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 105 Pd., Havre 15 Tdr. til 78 Pd., Ærter 8 Tdr., Kartoffler 60 Tdr., Runkelroer 160 Tdr. Rutabaga 200 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Skjelskjøregnen: Hvede 10 Tdr. til 125 Pd., Rug 11 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 13—14 Tdr. til 111—112 Pd., Havre 16 Tdr., Runkelroer 200 Tdr.

Eggen Fuglebjerg-Næstved: Hvede 10—11 Tdr. til 120—127 Pd., Rug 10—11 Tdr. til 118—122 Pd., 2-rd. Byg 12—13 Tdr. til 110—112 Pd., 6-rd. Byg 11—12 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 15—16 Tdr. til 75—80 Pd., Ærter 9—10 Tdr. til 118—132 Pd., Kartoffler 10—14 Tdr., Runkelroer 20—30 Tdr., Turnips 20—30 Tdr.

Eggen Faxe-Rønnede: Hvede 9 Tdr. til 120 Pd., Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 105 Pd., Havre 16 Tdr. til 80 Pd., Ærter 4 Tdr., Kartoffler 60 Td., Runkelroer 200 Tdr. Rutabaga 200 Tdr., Turnips 250 Tdr.

Stevns herred: Hvede 10—13 Tdr. til 122—125 Pd., Rug 12—14 Tdr. til 116—120 Pd., 2-rd. Byg 12—13 Tdr. til 110—115 Pd., 6-rd. Byg 14—16 Tdr. til 106—108 Pd., Havre 16—18 Tdr. til 78—80 Pd., Ærter 8—10 Tdr., Runkelroer 200—250 Tdr.

Eggen om Vordingborg: Hvede 10 Tdr. til 125 Pd., Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 11 Tdr. til 100 Pd., Havre 13 Tdr. til 80 Pd., Bønner 8 Tdr., Ærter 6 Tdr., Kartoffler 30—40 Tdr., Runkelroer 200 Tdr., Rutabaga 250 Tdr., Turnips 250 Tdr.

Møen: Hvede 12—15 Tdr. til 125—129 Pd., Rug 10—12 Tdr. til 118—122 Pd., 2-rd. Byg 13—16 Tdr. til 111—116 Pd., Havre 20—25 Tdr. til 82—90 Pd., Ærter 5—8 Tdr., Boghvede 8—10 Tdr., Kartoffler 30—40 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr., Sukkerroer 262 Ctnr.

Det nordlige Falster: Hvede 10—13 Tdr. til 122—128 Pd., Rug 12—14 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10—14 Tdr. til 112 Pd., Havre 14—20 Tdr., Bønner 20 Tdr., Ærter 12 Tdr., Runkelroer 180—220 Tdr., Rutabaga 240 Tdr., Sukkerroer 200—250 Ctnr.

Østlolland: Hvede 5—9 Tdr. til 124—128 Pd., Rug 9—11 Tdr. til 120—123 Pd., 2-rd. Byg 9—11 Tdr. til 110—112 Pd., Havre 12—13 Tdr., Ærter 6—7 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr. Rutabaga 250—300 Tdr.

Vestlolland: Hvede 10 Tdr. til 130 Pd., Rug 10 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 112 Pd., 6-rd. Byg 15 Tdr. til 108 Pd., Havre 12 Tdr. til 85 Pd., Bønner 8 Tdr., Ærter 8 Tdr., Kartofler 200 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Sukkerroer 220 Ctnr.

Langelands Sønderherred: Hvede 9—12 Tdr. til 121—125 Pd., Rug 11—12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10—13 Tdr. til 110—111 Pd., Havre 15—18 Tdr. til 76—77 Pd.

Langelands Nørreherred: Hvede 10 Tdr. til 208 Pd., Rug 7 Tdr. til 200 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 192—194 Pd., Havre 15 Tdr. til 136 Pd., Runkelroer 180 Tdr.

Svendborgegnen: Hvede 6—8 Tdr. til 116—125 Pd., Rug 5—9 Tdr. til 115—121 Pd., 2-rd. Byg 8—12 Tdr. til 106—112 Pd., 6-rd. Byg 9—14 Tdr. til 101—108 Pd., Havre 11—16 Tdr. til 75—80 Pd.

Det nordøstlige Fyen: Hvede 12 Tdr. til 128 Pd., Rug 9 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 112 Pd., Havre 16 Tdr. til 76 Pd., Kartofler 60 Tdr., Runkelroer 200 Tdr.

Midtfyen: Hvede 10 Tdr. til 124 Pd., Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 107 Pd., Havre 14 Tdr. til 78 Pd., Kartofler 60 Tdr., Runkelroer 200 Tdr.

Assenseggen: Hvede 8—10 Tdr. til 123—125 Pd., Rug 12—15 Tdr. til 116—118 Pd., 2-rd. Byg 9—11 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 16 Tdr. til 70—80 Pd., Kartofler 30 Tdr., Runkelroer 200—250 Tdr.

Middelfartegnen: Hvede 12 Tdr. til 122 Pd., Rug 12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 106—108 Pd., Havre 13 Tdr., Ærter 5—6 Tdr., Runkelroer 100—150 Tdr.

Fredericia-Vejle: Hvede 12 Tdr. til 122 Pd., Rug 12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Byg 13 Tdr. til 106 Pd., Havre 16 Tdr. til 78 Pd., Kartofler 80 Tdr., Turnips 280 Td.

Vejle-Horsens: Hvede 10 Tdr. til 124 Pd., Rug 10 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 108 Pd., Havre 15 Tdr. til 75 Pd., Kartofler 50 Tdr., Runkelroer 170 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Hads Herred: Hvede 12 Tdr. til 124—126 Pd., Rug 12 Tdr. til 116—120 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 110 Pd., Havre 18 Tdr. til 78 Pd., Runkelroer 200 Tdr., Turnips 250—300 Tdr.

Egnen Vest for Aarhus: Hvede 12—16 Tdr. til 124—130 Pd., Rug 8—12 Tdr. til 116—120 Pd., 2-rd. Byg 10—14 Tdr. til 110—114 Pd., Havre 10—12 Tdr. til 75—80 Pd., Ærter 4—6 Tdr., Kartofler 50—60 Tdr., Rutabaga 150—200 Tdr. Turnips 350—450 Tdr.

Egnen Æbeltoft-Grenaa: Hvede 8—12 Tdr. til 122—126 Pd., Rug 8—10 Tdr. til 116—118 Pd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 106—110 Pd., 6-rd. Byg 8—11 Tdr. til 102—106 Pd., Havre 10—18 Tdr. til 80 Pd., Bønner 10—12 Tdr., Ærter 7—9 Tdr., Boghvede 6—8 Tdr., Kartofler 10—100 Tdr., Runkelroer ca. 100 Tdr., Rutabaga 100—150 Tdr., Turnips 100—130 Tdr.

Grenaa Vesteregn: Hvede 10 Tdr. til 125 Pd., Rug 10 Tdr. til 122—123 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 14 Tdr. til 78—80 Pd., Kartofler 70 Tdr., Runkelroer 200 Tdr., Turnips 250 Tdr., Rutabaga 200 Tdr.

Egnen Sydøst for Randers: Rug 8—10 Tdr. til 116—120 Pd., 2-rd. Byg 8—10 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 10—16 Tdr. til 75—82 Pd., Ærter 4—6 Tdr., Kartofler 40—60 Tdr., Runkelroer 100—150 Tdr., Turnips 150—200 Tdr.

Egnen Hadsund-Aalborg: Rug 10 Tdr. til 116—120 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 9—10 Tdr. til 74—78 Pd., Kartofler 50—60 Tdr., Turnips 150—220 Tdr.

Vendsyssel: Rug 9—11 Tdr., 2-rd. Byg 8—10 Tdr., 6-rd. Byg 10—12 Tdr., Havre 9—11 Tdr., Kartofler 40—50 Tdr., Turnips 150—200 Tdr.

Thy: Rug 12 Tdr. til 117 Pd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 104 Pd., 6-rd. Byg 13 Tdr. til 99 Pd., Havre 12 Tdr. til 78 Pd., Kartofler 50 Tdr., Rutabaga 160 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Mors: Hvede 12—15 Tdr. til 125 Pd., Rug 12—15 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 10—13 Tdr. til 108 Pd., 6-rd. Byg 12—14 Tdr. til 100 Pd., Havre 12—16 Tdr. til 78

Pd., Ærter 6—10 Tdr., Kartoffler 60—75 Tdr., Runkelroer 150—175 Tdr., Rutabaga 175—200 Tdr., Turnips 275—300 Tdr.

Salling: Rug 12 Tdr. til 118 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 112 Pd., 6-rd. Byg 16 Tdr. til 100 Pd., Havre 18 Tdr. til 78 Pd., Kartoffler 30 Tdr., Turnips 250 Tdr.

Hobroegnen: Rug 8 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 96—109 Pd., Havre 14 Tdr. til 72 Pd., Bønner 7 Tdr., Kartoffler 75 Tdr., Rutabaga 220 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Lysgaaard Herred: Hvede 8—12 Tdr. til 120—124 Pd., Rug 6—14 Tdr. til 115—123 Pd., 2-rd. Byg 8—14 Tdr. til 109—112 Pd., 6-rd. Byg 6—8 Tdr. til 102—104 Pd., Kartoffler 70—80 Tdr., Turnips 250—300 Tdr.

Hammerum Herred: Rug 5—7 Tdr. til 118 Pd., 6-rd. Byg 6—7 Tdr. til 100 Pd., Havre 4—8 Tdr. til 70 Pd., Boghvede 2—8 Tdr. til 100 Pd., Kartoffler 30—40 Tdr.

Holstebroegnen: Hvede 12 Tdr. til 126 Pd., Rug 12 Tdr., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 108 Pd., Havre 16 Tdr. til 78 Pd., Turnips 250 Tdr.

Eggen ved Ringkjøbing Fjord: Rug 6 Tdr., 2-rd. Byg 4 Tdr., 6-rd. Byg 4 Tdr., Havre 8 Tdr., Boghvede 5 Tdr., Kartoffler 10 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Bornholm: Hvede 10—12 Tdr. til 125 Pd., Rug 8—10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 12—13 Tdr. til 112 Pd., 6-rd. Byg 12—14 Tdr. til 110 Pd., Havre 12—16 Tdr. til 80—86 Pd., Kartoffler 20—40 Tdr., Runkelroer 150 Tdr., Turnips 200—350 Tdr.

Geheimekonferentsraad Edward Tesdorpf

døde d. 1ste Maj 1889. — Dermed gik Danmarks betydeligste Landbruger i dette Aarhundrede til Hvile efter et ualmindelig virksomt og daadrigt Liv, der har sat sig saa dybe Mærker i vor landøkonomiske Udvikling, at han med Rette fortjener Navn af det 19de Aarhundredes største Reformator i det danske Landbrug. Og deler han end Skæbne med alle store Reformatorer, at de ved Siden af deres begejstrede Tilhængere ogsaa have deres strænge Kritikere, og have disse end havt et let Arbejde overfor en Mand, der spændte over et saa vidtstrakt Arbejdsfelt i det private og officielle Landbrug, at han, trods sin eminente Energi og Arbejdsevne selvfølgelig ikke altid kunde fyldestgjøre Økonomiens strenge Fordringer i sin omfattende Bedrifts mangfoldige Enkeltheder, og er det derfor end ikke vanskeligt at henvise til, at denne eller hin, der uselvstændigt har søgt at efterligne det tesdorpfiske Agerbrug uden at besidde hans personlige og økonomiske Forudsætninger, ikke har spundet Silke ved sin Bedrift, — saa tilkommer dog Tesdorpf mere end nogen Anden Æren og Takken for de Fremskridt, vort Landbrug har gjort i de sidste Decennier, — alle dets Forbedringer i Mark, i Stald og Mejeri have havt en Planteskole paa Tesdorpf's Gaarde, hans grundige og solide Arbejdsmaade har præget dem, en Skare af Lærlinger og Besøgende have bragt dem med sig ud til Landets

fjerneste Egne og udover dets Grænser, med sit fremskuende og handelskyndige Blik har han brudt Veje for vore Landbrugsprodukter paa Verdensmarkedet, og ham skyldes først og fremmest den Anerkjendelse vort Landbrug nu har vundet blandt Europas gamle Kulturlande.

En Redegjørelse for denne hans Virksomhed vil derfor tildels blive en Fremstilling af Hovedtrækkene i vor landøkonomiske Udvikling i det forløbne halve Hundredeaar, og Tidsskriftet vil derfor i et kommende Hefte søge at give en historisk Fremstilling af denne Mands indgribende Virksomhed i det danske Landbrug; hans mægtige og ledende Indflydelse saavel paa egne Gaarde som i de mangfoldige landøkonomiske Hverv, han med Udholdenhed og Nidkjærhed har røgtet, særlig som Formand for Maribo Amts økonomiske Selskab og som Præsident i det kgl. danske Landhusholdningsselskab, skal da blive omtalt. Men allerede her maa Tidsskriftet med dyb Taknemmelighed mindes ham som den landøkonomiske Presses flittige Medarbejder, fuldtro Ven og nidkjære Forsvarer og Støtte, der ikke ængstelig rugede over sine rige Erfaringer, indsamlede gennem omfattende, tankevægtigt Arbejde og paa hyppige Rejser i Ind- og Udland. Saavel af disse Kilder som af den fremmede landøkonomiske Litteratur øste han en Række af værdifulde Oplysninger, som han da ikke tøvede med gennem den danske Presse at lade komme Almenheden til Nytte, saa han ogsaa paa dette Omraade, som i hele sin øvrige Færd, blev en utrættelig Leder og Arbejder i Landbrugets Tjeneste.
